

บุคคลที่อาจถูกส่งตัวข้ามแดนได้

เมื่อพิจารณาด้วยการกระทำ (ความผิด) ซึ่งอาจมีการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนไปแล้วเพื่อให้เข้าใจได้ถูกต้องและครบองค์สมบูรณ์ของหลักการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จึงควรพิจารณาด้านตัวบุคคลที่อาจถูกส่งตัวข้ามแดนได้ กล่าวคือ โดยหลักทั่วไปเมื่อประเทศหนึ่งร้องขอให้อีกประเทศหนึ่งส่งตัวผู้ร้ายซึ่งหลบหนีเข้าไปอยู่ในประเทศนั้นให้แก่ประเทศที่ร้องขอแล้ว ประเทศที่รับคำขอก็ควรจะส่งตัวให้ตามคำขอ ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายรวม (Common goal) คือ

(1) พยายามให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดอาญาและอาชญากรรมต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขของประชาชนโลกทั้งปวง

(2) ตามหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาที่ว่า ผู้กระทำผิดอาญาจะต้องได้รับโทษ เพื่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

(3) ป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดอาศัยการหลบหนีไปอีกประเทศหนึ่ง เพื่อให้ตนรอดพ้นอาญา

แม้จะมีหลักการทั่วไปวางไว้ดังกล่าวนี้ ก็ยังมีข้อยกเว้นให้ผู้กระทำผิดดังกล่าวนี้ไม่ต้องถูกส่งตัวอยู่ 3 ประการ คือ

1. ลักษณะแห่งความผิด
 2. สัญชาติของผู้กระทำผิด
 3. ฐานะพิเศษบางประการของผู้กระทำผิด
- จึงขอแยกพิจารณาดังนี้

1. ลักษณะแห่งความผิด

หมายความว่า บุคคลใดซึ่งกระทำความผิด อาจไม่ถูกส่งตัวข้ามแดนได้ ถ้าความผิดนั้นเป็น

- (ก) ความผิดในทางการเมือง
 - (ข) ความผิดต่อกฎหมายพิเศษ
 - (ค) ความผิดต่อกฎหมายการพิมพ์
 - (ง) ความผิดต่อศาสนา
 - (จ) ความผิดฐานหลบหนีราชการทหาร
 - (ฉ) ความผิดต่อกฎหมายทหาร
- (รายละเอียดได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว จึงไม่ขอกล่าวซ้ำอีก)

2. สัญชาติของผู้กระทำผิด

หมายความว่า บุคคลในสัญชาติใดบ้างจะได้รับการยกเว้นในอันที่จะไม่ต้องถูกส่งตัวข้ามแดน ซึ่งแยกพิจารณาได้ 3 ประการ คือ-

(ก) กรณีผู้กระทำผิดเป็นคนในสัญชาติของประเทศผู้ร้องขอ เป็นกรณีที่ประเทศผู้ร้องขอได้ร้องขอให้อีกประเทศหนึ่งส่งตัวผู้กระทำผิดซึ่งมีสัญชาติของประเทศผู้ร้องขอ กรณีนี้ไม่ค่อยเป็นปัญหา เพราะประเทศผู้รับคำขอย่อมพิจารณาคำขอได้ง่าย เพราะเป็นเรื่องประเทศผู้ร้องขอต้องการคนของเขาเอง นอกจากนั้นเป็นกรณีที่ไมเกี่ยวกับผลได้เสียของประเทศผู้รับคำขออีกทั้งไม่มีหน้าที่จะต้องคุ้มครองปกป้องรักษาประโยชน์พลเมืองของประเทศอื่น ฉะนั้นโดยหลักทั่วไป ประเทศผู้รับคำขอมักจะอนุญาตตามคำขอ โดยส่งตัวให้เสมอไป หากไม่เข้าข้อยกเว้นอื่น ๆ เช่น ไม่เป็นคดีทางการเมือง เป็นต้น

(ข) ผู้กระทำผิดเป็นคนในสัญชาติของประเทศที่รับคำขอ โดยหลักทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศสำหรับกรณีนี้ ประเทศต่าง ๆ มักจะไม่ยอมส่งตัวคนของเขาไปให้ประเทศผู้ขอเพื่อทำการพิจารณาพิพากษา เพราะเหตุผลต่าง ๆ คือ

1. ประเทศเจ้าของสัญชาติของผู้ที่ถูกขอให้ส่งตัวนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องคุ้มครองปกป้องรักษาความปลอดภัยให้แก่พลเมืองของตน หากส่งตัวไป ก็อาจจะถือได้ว่า ฝ่าฝืนหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

2. เกิดความห่วงใยบุคคลสัญชาติของตนที่ถูกส่งตัวจะไม่ได้ได้รับความยุติธรรมเท่าที่ควรจากศาลต่างประเทศ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ประเทศผู้ร้องขอ กับประเทศผู้รับคำขอเป็นปฏิปักษ์หรือมีกรณีพิพาททางการเมืองระหว่างกัน เช่น รัฐบาลตุรกีร้องขอให้รัฐบาลกรีซส่งชาวกรีกไปพิจารณาพิพากษาคดีในประเทศตุรกี เป็นต้น

3. จะเป็นการขัดกับหลักอันเป็นที่รับรองโดยทั่วไปว่า พลเมืองของประเทศใดย่อมมีสิทธิที่จะอยู่ในประเทศของตนได้เสมอ จะถูกเนรเทศไม่ได้ ดังนั้นหากยอมส่งตัวให้ไปก็จะทำให้มีผลเสมือนการเนรเทศพลเมืองของตนโดยทางอ้อม หรือโดยปริยาย (พิจารณาเทียบมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ.การเนรเทศ พ.ศ.2499)

4. เท่ากับเป็นการยอมลดหรือสละอำนาจอธิปไตยของประเทศผู้รับคำขอ

หลักทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศดังกล่าวนี้ ประเทศต่าง ๆ ที่ยึดถือหลักนี้มักจะปฏิบัติตามในรูปของ

- (1) สนธิสัญญา ส่วนใหญ่ได้แก่ประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นยุโรปมักถือหลักนี้ โดยกระทำในรูปของสนธิสัญญาระหว่างประเทศ เช่น เนเธอร์แลนด์, เบลเยียม, ฝรั่งเศส, เดนมาร์ก, เยอรมัน, สเปน, อิตาลี, รัสเซีย, เป็นต้น

(2) กฎหมายภายใน ประเทศต่าง ๆ ที่ยึดถือหลักนี้ นอกจากกระทำในรูปสนธิสัญญาระหว่างประเทศแล้ว ยังจะบัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศนั้น ๆ อีกด้วย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยตรง ตัวอย่างเช่น เบลเยียม, อิตาลี, เยอรมัน, รัสเซีย, ออสเตรีย, สวิตเซอร์แลนด์, กรีซ, ญี่ปุ่น, และอาร์เจนตินา เป็นต้น

ผล ของการที่ประเทศผู้รับคำขอไม่ยอมส่งตัวจำเลยเพราะยึดถือหลักนี้ ก็คือประเทศผู้รับคำขอและปฏิเสธที่จะส่งตัว ก็จะต้องนำตัวจำเลยนั้นขึ้นพิจารณาพิพากษายังศาลแห่งประเทศของตน โดยอาศัยหลักและจุดมุ่งหมายรวมของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญาดังกล่าวในตอนต้น

ข้อสังเกต : ประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ ยังไม่ยอมถือหลักทั่วไปดังกล่าวนี้โดยตรง กล่าวคือ ในบางคดีทั้งสองประเทศนี้ยังยอมส่งผู้กระทำความผิดซึ่งมีสัญชาติของประเทศตนไปให้ประเทศอื่น เช่นคดีปี ค.ศ.1879 รัฐบาลอังกฤษได้ส่งคนสัญชาติอังกฤษไปให้รัฐบาลออสเตรีย, คดีปี ค.ศ.1884 รัฐบาลอังกฤษก็ยังส่งคนสัญชาติอังกฤษไปให้รัฐบาลเยอรมัน เป็นต้น

แต่ในทางปฏิบัติ ทั้งสองประเทศนี้ก็ยอมยึดถือหลักนี้ ในกรณีที่ได้ไปทำสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ ซึ่งยึดถือหลักนี้

สำหรับประเทศไทย ประเทศไทยยึดถือหลักดังกล่าวนี้เช่นกัน กล่าวคือ จะไม่ยอมส่งตัวบุคคลสัญชาติไทยไปให้รัฐบาลต่างประเทศ โดยพิจารณาได้จาก

1. พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 มาตรา 13
2. สนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ทำไว้กับประเทศต่าง ๆ เช่น สนธิสัญญาที่ประเทศไทยทำไว้กับสหรัฐอเมริกา, อังกฤษ, เบลเยียม, อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์
3. ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้อำนาจศาลไทยที่จะพิจารณาพิพากษาลงโทษบุคคลสัญชาติไทยได้เองอยู่แล้ว ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7, 8, 9 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (พิจารณาได้จากที่กล่าวไว้ในตอนต้น)

ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้

นอกจากที่กล่าวมานี้ ยังอาจเกิดปัญหาว่า ถ้าจำเลยกระทำผิดในประเทศหนึ่งแล้ว หลบหนีไปอยู่อีกประเทศหนึ่ง และได้แปลงสัญชาติเป็นพลเมืองของประเทศที่ตนหลบหนีไปอยู่ ต่อมาประเทศที่ความผิดได้กระทำขึ้นมีคำร้องขอให้ประเทศ(ที่จำเลยได้แปลงสัญชาติ)ส่งตัว จำเลย ดังนั้น จำเลยจะยกเหตุการณ์แปลงสัญชาติขึ้นมาต่อสู้มิให้ส่งตัวได้หรือไม่?

สำหรับปัญหานี้ ได้มีหลักสากลทั่วไปที่ยอมรับนับถือกันเกี่ยวกับกรณีแปลงสัญชาติ ได้วางหลักไว้ว่า “การแปลงสัญชาติย่อมไม่มีผลย้อนหลัง” ซึ่งหมายความว่าบุคคลหนึ่งบุคคลใด จะใช้สิทธิอันเกิดจากการแปลงสัญชาติประการใดนั้น ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้รับสิทธิดังกล่าวนั้น ตั้งแต่วันที่มิประกาศรับการแปลงสัญชาติเป็นต้นไป

ฉะนั้น เมื่อนำเอาหลักทั่วไปนี้มาปรับกับปัญหา จะเห็นได้ว่า จำเลยน่าจะยกเอาเหตุการณ์แปลงสัญชาติมาต่อสู้มิให้ส่งตัวในความผิดซึ่งได้กระทำขึ้นในขณะที่จำเลยยังถือสัญชาติเดิม ไม่ได้

แต่จำเลยอาจจะต่อสู้ได้ หากเป็นกรณีที่จำเลยได้แปลงสัญชาติเบลเยียมหรือเยอรมัน เพราะทั้งสองประเทศยังไม่ได้ยึดถือหลักทั่วไปนี้ เพราะกฎหมายภายในของทั้งสองประเทศนี้ ถือหลักว่า การแปลงสัญชาติย่อมมีผลย้อนหลัง ฉะนั้น จำเลยซึ่งแปลงสัญชาติเป็นเบลเยียมหรือเยอรมันจึงอาจไม่ต้องถูกส่งตัว

(หลักทั่วไปดังกล่าวนี้ สภากฎหมายระหว่างประเทศสมัยอ็อกฟอร์ดได้วางหลักนี้ไว้ในบทบัญญัติข้อ 7 ว่า ในการพิจารณาส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น ไม่ควรจะพิจารณาถึงสัญชาติของผู้กระทำผิดที่ได้มาภายหลังที่ได้กระทำผิดแล้ว และการกระทำผิดนั้นเป็นเหตุให้มีการร้องขอให้ส่งตัวข้ามแดนขึ้น)

สำหรับประเทศไทย หลักกฎหมายไทยถือหลักว่า การแปลงสัญชาติไม่อาจเป็นเหตุให้หลุดพ้นจากการที่จะต้องถูกส่งตัว ซึ่งเท่ากับว่า ถือตามหลักทั่วไปดังกล่าวนี้เช่นกันโดยพิจารณาได้จาก.-

(1) หลักกฎหมายแปลงสัญชาติตาม พ.ร.บ.สัญชาติ พ.ศ.2508 ได้วางหลักว่า การแปลงสัญชาติไม่มีผลย้อนหลัง ผู้ที่จะได้สิทธิจากการแปลงสัญชาติ จะได้นับแต่วันที่มิมีการประกาศรับการแปลงสัญชาติเป็นต้น

(2) พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 ไม่ได้กล่าวถึงบุคคลที่เป็นไทยโดยการแปลงสัญชาติเลย จึงต้องถือว่าผู้ที่ยกสัญชาติขึ้นต่อสู้ต้องไม่ใช่ผู้ที่ได้แปลงสัญชาติ กล่าวคือต้องเป็นคนสัญชาติไทยโดยกำเนิด (หรืออย่างน้อยก็ต้องแปลงสัญชาติก่อนวันกระทำความผิด)

(ค) ผู้กระทำผิดเป็นคนในสัญชาติของประเทศที่สาม อาจเกิดขึ้นได้ในกรณี เช่น คนสัญชาติฟิลิปปินส์กระทำความผิดในประเทศอินโดนีเซียแล้วหนีเข้ามาอยู่ในประเทศไทย รัฐบาลอินโดนีเซียก็ได้มีคำขอให้ส่งตัวผู้กระทำผิด (สัญชาติฟิลิปปินส์) นั้น กรณีนี้ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวพันระหว่างสามประเทศ คือ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และไทย จึงควรแยกพิจารณาออกเป็น 3 ฝ่าย

1. ฝ่ายประเทศผู้ร้องขอ (มีคำขอ)

โดยอาศัยหลักสากลทั่วไปที่ว่า เกิดการกระทำความผิดอาญาขึ้นในดินแดนของประเทศใด ศาลแห่งประเทศเจ้าของท้องที่(ดินแดน)ที่เกิดเหตุย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาลงโทษบุคคลผู้กระทำความผิดได้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงสัญชาติของบุคคลนั้นแต่ประการใด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดกระทำความผิดในราชอาณาจักรต้องรับโทษตามกฎหมาย” เป็นต้น ประกอบกับในปัจจุบันหลักการให้อำนาจอธิปไตยของประเทศต่าง ๆ ที่จะตั้งศาลชำระคนในบังคับของตัวซึ่งได้ไปกระทำความผิดในประเทศอื่นได้ยกเลิกปฏิบัติกันไปแล้ว (รวมทั้งประเทศไทยด้วย) ดังนั้น เมื่อนำหลักและเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ก็มีผลทำให้ประเทศผู้ร้องขอ(มีคำขอ) จึงไม่ต้องได้รับความยินยอมเห็นชอบจากประเทศที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติ(ประเทศที่สาม)แต่ประการใด

2. ฝ่ายประเทศผู้รับคำขอ

โดยอาศัยหลักอุดมการณ์รวมของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีอาญาในปัจจุบันที่ว่า ประเทศต่าง ๆ ควรร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดอาญาและอาชญากรรมระหว่างประเทศมาพิจารณา ก็จะมีผลให้ประเทศผู้รับคำขออาจส่งผู้กระทำความผิดให้แก่ประเทศผู้มีความขอ(ร้องขอ)มาได้ (หลักและผลดังกล่าวนี้ยังมีฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยอยู่บ้าง)

แม้ประเทศผู้รับคำขออาจทำการส่งตัวได้ก็ตาม แต่เพื่อป้องกันการโต้แย้งจากประเทศที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติ(ประเทศที่สาม)ว่า คนในสัญชาติของประเทศตนจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากศาลแห่งประเทศผู้มีความขอ ดังนั้น เพื่อเป็นทางออกของประเทศผู้รับคำขอ ในอันที่จะยึดถือและปฏิบัติตามหลักอุดมการณ์รวมข้างต้น โดยการส่งตัวให้เป็นไปโดยชอบด้วยเหตุผลและทำนองคลองธรรม ประเทศผู้รับคำขอและจะส่งตัวนั้น จะต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ โดยการแจ้งให้ประเทศที่สาม (ประเทศที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติ) ทราบเสียก่อน เพื่อวัตถุประสงค์ของการรักษาสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ และเพื่อป้องกันตลอดจนหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหานี้ อันอาจเกิดขึ้นได้ในกาลข้างหน้า

3. ฝ่ายประเทศที่สาม (ประเทศที่ผู้กระทำความผิดมีสัญชาติ)

หลังจากได้รับแจ้งจากประเทศผู้รับคำขอแล้ว ประเทศที่สามมีสิทธิที่จะดำเนินการเกี่ยวกับปัญหานี้ เพียงการสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงแห่งคดีนั้นไปยังประเทศผู้รับคำขอเท่านั้นโดยไม่อาจห้ามประเทศผู้รับคำขอมิให้ทำการส่งตัว เพราะหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่ว่า ศาลแห่งประเทศเจ้าของท้องที่เกิดเหตุย่อมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาลงโทษผู้กระทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงสัญชาติของผู้นั้นแต่ประการใด

ทางปฏิบัติ : ประเทศที่สามมักจะไม่มียื่นมือมาเกี่ยวข้องในกรณีปัญหานี้ เว้นแต่ว่าผู้ที่จะถูกส่งตัวถูกกล่าวหาหรือต้องหาว่าได้กระทำความผิดทางการเมือง ประเทศที่สามจึงอาจตั้งข้อสังเกตไปให้ประเทศผู้รับคำขอ เพื่อพิจารณาทบทวนการพิจารณาส่งตัวให้ละเอียดและแน่นอนขึ้นเพราะมิฉะนั้นแล้ว หากประเทศผู้รับคำขอยอมส่งตัวไปทั้ง ๆ ที่เป็นการผิดทางการเมืองก็อาจทำให้ประเทศที่สามและประเทศผู้รับคำขอพิพาทกัน และจะทำให้สัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศเสื่อมทรามลงไปก็เป็นได้

(แต่ส่วนมากเท่าที่เกิดปัญหานี้ มักจะไม่ยอมส่งตัวผู้กระทำความผิดทางการเมืองให้แก่ประเทศที่สาม)

3. ฐานะพิเศษบางประการของผู้กระทำความผิด

หมายถึงเหตุยกเว้นไม่ให้ส่งตัวผู้กระทำความผิด ผู้ถูกร้องขอให้ส่งตัว ซึ่งมีอยู่ 4 ประการคือ

(1) บุคคลที่ถูกส่งปล่อยตัวแล้ว

หมายความว่า บุคคลผู้ถูกขอให้ส่งตัวนั้นถูกศาลใดศาลหนึ่งพิจารณาในความผิดที่ขอให้ส่งตัวมาแล้ว และศาลได้พิพากษายกฟ้องปล่อยตัวไปแล้ว หรือศาลได้พิพากษาลงโทษและผู้ นั้นได้รับโทษแล้ว ประเทศผู้รับคำขอย่อมมีสิทธิที่จะปฏิเสธการส่งตัวได้โดยอาศัยหลักกฎหมายที่ว่าบุคคลคนเดียวกันย่อมจะต้องถูกพิจารณาในความผิดนั้นเป็นสองซ้ำ ตัวอย่างเช่น ประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 10 และมาตรา 11 ได้บัญญัติยืนยันหลักนี้ไว้ เป็นต้น

(2) โทษประหารชีวิต

หมายความว่า ตามหลักทั่ว ๆ ไปถือกันว่า ถ้าความผิดที่ขอให้ส่งตัวนั้นเป็นความผิดที่มีแต่โทษหนักสถานเดียวคือประหารชีวิตแล้ว ประเทศที่รับคำขอชอบที่จะปฏิเสธการส่งตัวนั้นได้เพราะถือหลักมนุษยธรรมว่าประเทศไม่ควรยอมเป็นเครื่องมือช่วยประเทศอื่นโดยส่งคนที่เข้ามาอยู่ในประเทศตนไปให้ประเทศอื่นประหารชีวิตเสีย นอกจากนั้นยังละเมิดหรือฝ่าฝืนหลักศาสนาดังต่าง ๆ และยังเป็นการกระทบกระเทือนต่อจิตใจของบุคคล ตัวอย่างเช่น สนธิสัญญา ระหว่างสเปนกับฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. 1850 ซึ่งระบุไว้ชัดเจนว่า สเปนจะยอมส่งคนข้ามแดน

ให้แก้เมื่อปรากฏว่าความผิดที่จะพิจารณาลงโทษแก่บุคคลนั้นไม่เป็นความผิดที่มีโทษหนักถึงประหารชีวิต

(3) ความผิดที่ขัดกับหลักศีลธรรมของประเทศที่รับคำขออย่างร้ายแรง

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเช่น ประเทศ ก. (รับรองการมีทาสและมีบทบัญญัติกฎหมายลงโทษทาสผู้กระทำความผิด) ได้ร้องขอให้ประเทศ ข. (ซึ่งมีหลักกฎหมายบัญญัติว่า การค้าและมีทาสเป็นความผิดเพราะขัดต่อหลักศีลธรรมและสิทธิเสรีภาพของมนุษย์) ส่งตัว ช. (ทาส) ผู้กระทำความผิด ดังนี้ ประเทศ ข. ย่อมปฏิเสธการส่งตัว ช. ให้แก่ประเทศ ก.ได้

(4) บุคคลในขณะทูต

ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศได้ให้หลักเอกสิทธิและความคุ้มกัน (privilege and immunity) ทางทูต ในการที่จะไม่ถูกฟ้องคดีอาญาในประเทศที่ไปประจำอยู่ ฉะนั้นถ้าเกิดปัญหาว่า บุคคลในขณะทูตผู้หนึ่งไปกระทำความผิดอาญาในประเทศที่ตนไปประจำอยู่ แล้วหลบหนีไปอยู่ในประเทศที่สาม ประเทศเจ้าของท้องที่เกิดเหตุ (ประเทศที่ผู้กระทำความผิดไปประจำอยู่) จะต้องขอให้ประเทศที่สามส่งตัวได้หรือไม่? เห็นว่า จะขอให้ส่งไม่ได้ เพราะแม้บุคคลนั้นยังอยู่ในประเทศนั้นโดยไม่ได้หลบหนีไปประเทศที่สาม ศาลแห่งประเทศนั้น (ประเทศที่ผู้กระทำความผิดไปประจำอยู่) ก็ยังไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาอยู่แล้ว เพราะหลักเอกสิทธิและความคุ้มกันทางการทูตดังกล่าวข้างต้น

ทางออกของประเทศผู้ร้องขอ (ประเทศเจ้าของที่เกิดเหตุ) ซึ่งจะกระทำได้มีอยู่ประการเดียว คือ ร้องขอให้ยังประเทศเจ้าของสัญชาติบุคคลผู้กระทำความผิดนั้นเพื่อให้การร้องขอไปยังประเทศที่สามให้ส่งตัวมาดำเนินคดีในศาลแห่งประเทศเจ้าของสัญชาติเสียเอง เพราะประเทศเจ้าของสัญชาติย่อมมีสิทธิในการขอตัวบุคคลสัญชาติของตนได้อยู่แล้ว

หลักว่าด้วยการห้ามส่งผู้ร้ายข้ามแดนในคดีการเมือง

ประวัติความเป็นมา (political crime)

คำว่า “คดีการเมือง” นั้น ในสมัยก่อนยังไม่เป็นที่รู้จักและยอมรับกันว่า เป็นคดีที่ไม่อาจส่งผู้ต้องหาในคดีประเภทนี้ข้ามแดนกันได้ ซึ่งหมายความว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ตลอดจนหลักกฎหมายระหว่างประเทศมิได้มีบทบัญญัติ, วิธีปฏิบัติหรือการยอมรับใด ๆ เกี่ยวกับคดีการเมืองไว้เลย โดยพิจารณาเริ่มจากสมัยก่อนการปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1789 ดังนั้น ในสมัยก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 18 ประเทศต่าง ๆ จึงนิยมส่งผู้ต้องหาคดีการเมืองให้แก่กันตลอดมาในรูปของธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ ส่วนในด้านทฤษฎีกระทำต่อกันในรูปสนธิสัญญาระหว่างประเทศ โดยระบุข้อตกลงให้ส่งผู้ต้องหาในคดี

การเมืองให้แกกันไว้ นอกจากนั้นบรรดานักกฎหมายระหว่างประเทศต่างก็พากันสนับสนุนหลักการดังกล่าวนี้ด้วย

ต่อมาเมื่อเกิดการปฏิวัติใหญ่ในประเทศฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 ประกอบกับระบบการปกครองในทวีปยุโรปเริ่มเปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (Absolute Monarchy) มาเป็นระบอบประชาธิปไตย (Democracy) ต่างก็เป็นส่วนสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากแนวความคิดเดิมมาสู่แนวความคิดใหม่คือการห้ามส่งผู้ต้องหาในคดีการเมืองข้ามแดน จนเป็นผลให้เกิดการยอมรับหลักการนี้อย่างจริงจังในศตวรรษที่ 19 โดยพิจารณาได้จากบทบัญญัติมาตรา 20 แห่งรัฐธรรมนูญประเทศฝรั่งเศส ค.ศ. 1793 ซึ่งบัญญัติให้รัฐยอมรับตัวผู้ลี้ภัยจากประเทศของผู้ลี้ภัย “เพื่อเหตุแห่งเสรีภาพ” (Liberty, liberte) ซึ่งหมายความว่ารวมถึงความผิดทางการเมืองด้วยโดยปริยาย

ตัวอย่างผู้ต้องหาทางการเมืองในสมัยนั้น เช่น นักการเมืองฝรั่งเศสที่ศูนย์อำนาจหลังจากการปฏิวัติใหญ่ ได้พากันหลบหนีออกจากฝรั่งเศสไปยังประเทศใกล้เคียง ๆ ก็ยอมให้เข้าอยู่ในฐานะผู้ลี้ภัยทางการเมือง

ส่วนในด้านมติมหาชน (public opinion) เริ่มมีความคิดเห็นที่ว่า ควรห้ามส่งผู้ต้องหาในคดีการเมืองข้ามแดนในรูปของการคัดค้าน ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกในการคัดค้านนี้ โดยเห็นได้จากคดีหนึ่งในปี ค.ศ. 1815 ข้าหลวงประจำรัฐยิบรอลต้า ซึ่งเป็นรัฐอยู่ในความปกครองของอังกฤษได้มีคำสั่งให้ส่งผู้ต้องหาทางการเมืองชาวสเปนหลายคนไปให้รัฐบาลสเปนเป็นผลให้เกิดการคัดค้าน จนก่อให้เกิดแนวความคิดทางกฎหมาย (legal concept) ที่ว่า “ทุกชาติไม่ควรที่จะปฏิเสธ ให้ผู้ลี้ภัยในทางการเมืองเข้ามาพักอาศัยในประเทศของตน และผู้ลี้ภัยดังกล่าวไม่ควรถูกส่งตัวเมื่อมีคำร้องขอให้ส่งตัวจากรัฐอื่น” และ “ไม่มีการใดที่จะถือว่าเป็นการใช้กฎหมายในทางที่ผิดยิ่งไปกว่าการ ที่จะยอมเป็นเครื่องมือให้บุคคลที่หลบภัยจากคดีการเมืองเข้ามาในประเทศถูกลงโทษโดยรัฐของบุคคลนั้น” ซึ่งหมายความว่าถึงการยอมส่งตัวผู้ต้องหาในทางการเมืองกลับไปขึ้นศาลในประเทศของเขานั้นเองต่อจากนั้น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ก็เริ่มใช้หลักการห้ามส่งผู้ต้องหาในคดีการเมืองข้ามแดนและฝรั่งเศสก็ได้มีบทบัญญัติห้ามส่งตัวผู้ต้องหาในกรณีซึ่งมีลักษณะเป็นการเมืองหรือมีเหตุสมควรอันน่าสงสัยว่าการที่มีการขอตัวผู้ต้องหานั้นก็ด้วยวัตถุประสงค์อันเกี่ยวกับการเมือง นอกจากนั้นประเทศเบลเยียมได้บัญญัติกฎหมายภายในซึ่งระบุไว้ชัดว่าห้ามมิให้มีการส่งตัวผู้ต้องหาในความผิดทางการเมือง และจะระบุหลักการห้ามนี้ไว้ในสนธิสัญญาที่ทำกับประเทศอื่นเสมอ เช่น สนธิสัญญาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่เบลเยียมทำกับฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1834 ซึ่งถือเป็นสนธิสัญญาดั้งแรกที่ห้ามส่งผู้ต้องหาทางการเมืองข้ามแดน ในทางตรงกันข้าม ก็ยังมีกลุ่มประเทศที่ยังยึดถือหลังการส่งตัวผู้

ต้องหาในคดีการเมืองให้แก่นัก ได้แก่ ประเทศรัสเซีย, ออสเตรีย และปรัสเซียโดยการที่ทั้ง 3 ประเทศนี้ เข้าร่วมทำสนธิสัญญาระหว่างกันให้ส่งตัวผู้ต้องหาในคดีดังกล่าวระหว่างกัน โดยมีข้อความระบุไว้ว่า “บุคคลใด ๆ ซึ่งกระทำผิดฐานกบฏหรือสมคบกันก่อการกระทำใด ๆ เพื่อจะโค่นราชบัลลังก์หรือล้มล้างรัฐบาลที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีส่วนร่วมในการกบฏ จะต้องถูกส่งตัวกลับไปให้รัฐเจ้าของที่เกิดเหตุ” แต่อย่างไรก็ตาม ในที่สุด รัสเซียก็ได้ เปลี่ยนมายุติถือหลักการห้ามส่งตัวผู้ต้องหาทางการเมือง กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 1925 รัสเซีย ประกาศให้รัฐธรรมนูญของประเทศ และบัญญัติมาตรา 12 ซึ่งมีข้อความว่า “รัฐย่อมทรงไว้ซึ่งอำนาจที่จะรับผู้ลี้ภัยในกรณีเกี่ยวกับความผิดในทางการเมืองหรือทางศาสนา” จึงเห็นได้ว่าแม้รัสเซียจะเป็นประเทศมหาอำนาจของระบอบคอมมิวนิสต์ ก็ยังยอมรับหลักการห้ามส่งตัวดังกล่าวตามประเทศฝ่ายโลกเสรีประชาธิปไตย เช่นกัน

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจฝ่ายโลกเสรี โดยเหตุที่ระบบกฎหมายของอเมริกามีที่มาจากระบบกฎหมายอังกฤษ เรียกว่า Common Law System จึงยึดถือหลักการห้ามส่งตัวผู้ต้องหาในคดีทางการเมือง เช่นเดียวกับอังกฤษ, ฝรั่งเศส, เบลเยียม และสวิตเซอร์แลนด์ และเป็นผลให้ประเทศต่าง ๆ ถือหลักการห้ามดังกล่าวนี้ เป็นหลักสากลไปทั่วโลกในปัจจุบันทั้งในการทำสนธิสัญญาต่อกันและในการออกกฎหมายภายใน

ผู้เขียนมีความเห็นส่วนตัวว่า หลักการไม่ส่งผู้กระทำความผิดทางการเมือง ซึ่งมีมูลเหตุมาจากทัศนคติทางการเมืองภายหลังการปฏิวัติใหญ่ในฝรั่งเศสแล้ว ยังเป็นผลมาจากการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม นอกจากนั้น ยังเป็นเครื่องแสดงให้เราเห็นได้ว่า ประเทศทั้งหลายในโลกได้ให้หลักประกัน และรับรองสิทธิเสรีภาพของมนุษยชนในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง อย่างเต็มที่ โดยถือว่าทุกคนมีเสรีภาพในการเมืองโดยให้บุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับระบอบการปกครองในประเทศของตนลี้ภัยไปอยู่ในอีกประเทศหนึ่งได้ในรูปของผู้ลี้ภัยหรือผู้ต้องหาทางการเมือง ซึ่งเป็นการสอดคล้องและรับกันกับบทบัญญัติแห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ 19 ซึ่งบัญญัติว่า “ทุกคนมีสิทธิในอิสระภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงอิสระภาพในการที่จะถือเอาความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกสอดและที่จะแสวงหา รับและแจกจ่ายข่าวสารและความคิดเห็นไม่ว่าโดยวิธีใดและไม่คำนึงถึงเขตแดน” อีกด้วย ตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่เห็นได้ชัด มีอยู่หลายกรณี เช่น กษัตริย์คอนสแตนติน แห่งประเทศกรีซถูกคณะนายทหารโค่นล้มอำนาจจนต้องหนีไปขอลี้ภัยทางการเมืองอยู่ในประเทศอังกฤษ, ประธานาธิบดีฮวน เดอ เปรอน แห่งอาร์เจนตินาก็ลี้ภัยไปอยู่ในประเทศสเปน จนกระทั่งได้กลับมาครองอำนาจอีกและถึงแก่อนิจกรรมไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ และกรณีที่เกิดขึ้นในขณะนี้ คือ เหตุการณ์ทางการเมืองของสาธารณรัฐไชปรัส

เมื่อปลายเดือนกรกฎาคมปี 2517 นี้ ซึ่ง สหประชาสมาคาริออส ถูกโค่นล้มอำนาจและหนีลี้ภัยทางการเมืองอยู่ประเทศอังกฤษ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย ก็ได้เคยให้การต้อนรับผู้ลี้ภัยทางการเมืองอยู่หลายครั้ง เช่นนายกรัฐมนตรี อุ๋นแห่งพม่า ถูกนายพลเนวินโค่นล้มอำนาจ จึงขอเข้ามาลี้ภัยการเมืองอยู่ในประเทศไทยก่อนที่จะไปอยู่ในประเทศอินเดียจนถึงปัจจุบัน, นายพลภูมิ หน่อสุวรรณค์ แห่งสหราชอาณาจักรลาก็ขอลี้ภัยมาอยู่ในประเทศไทยที่จังหวัดสงขลาเช่นกัน ซึ่งรวมตลอดถึงกรณีที่นายพลท้าวมาและพรรคพวกซึ่งพยายามทำการยึดอำนาจในสหราชอาณาจักรลาว แต่ไม่สำเร็จ จึงหนีเข้ามาในเมืองไทยโดยขอลี้ภัยทางการเมือง แต่ทางฝ่ายรัฐบาลลาวขอให้รัฐบาลไทยส่งตัวนายพลท้าวมาและพรรคพวกกลับไปดำเนินคดี แต่ศาลไทยปฏิเสธไม่ยอมส่งตัวให้ โดยถือว่านายพลท้าวมาและพรรคพวกเป็นผู้ต้องหาทางการเมือง เป็นต้น

กรณีเช่นใดจึงจะถือว่า เป็นความผิดทางการเมือง

แม้ว่านานาประเทศส่วนใหญ่จะยอมรับหลักการไม่ส่งผู้กระทำความผิดทางการเมืองก็ตามกล่าวคือ ถ้าเป็นคดีที่เข้าลักษณะทางการเมืองโดยตรงและแจ้งชัด ก็จะไม่ส่งตัวผู้กระทำความผิดให้แก่กันมิได้ ซึ่งพิจารณาโดยผิวเผินแล้วก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่แท้จริงแล้วยังมีปัญหาจึงไม่ยุติจนถึงปัจจุบันว่า อะไรถือความผิดทางการเมืองและความผิดทางการเมืองแตกต่างจากความผิดธรรมดาอย่างไร เพราะจนกระทั่งปัจจุบันนี้ยังไม่มีผู้ใดสามารถให้คำนิยาม, คำวิเคราะห์ศัพท์ที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับเป็นหลักสากลของคำว่า “คดีการเมือง” ได้เลย ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศรวมตลอดถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศต่าง ๆ

สำหรับประเทศไทย แม้จะไม่มีคำวิเคราะห์ศัพท์, คำนิยามของคำว่า “คดีการเมือง” ไว้โดยตรงก็ตาม แต่ก็ยังพอที่จะพิจารณาเทียบเคียงจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งให้ความหมายคำว่า “การเมือง” ว่า หมายถึง

- (1) การที่เกี่ยวข้องกับรัฐหรือแผ่นดิน เช่น วิชาการเมือง ได้แก่วิชาว่าด้วยรัฐการจัดส่วนแห่งรัฐ และการดำเนินการแห่งรัฐ
- (2) การบริหารประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับนโยบายในการบริหารประเทศ เช่น การเมืองระหว่างประเทศ ได้แก่การดำเนินนโยบายระหว่างประเทศ
- (3) กิจการอำนาจ หรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น ตำแหน่งการเมือง ได้แก่ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่อำนาจ (คณะรัฐมนตรี) หรือควบคุม (รัฐสภา) การบริหารราชการราชการแผ่นดิน

นอกจากนั้นเรายังอาจหาหลักเกณฑ์ของการกระทำที่เป็นความผิดทางการเมืองตามหลักกฎหมายไทย โดยการศึกษา และพิจารณาแยกแยะตลอดจนตั้งข้อสังเกตจากคำพิพากษาต่าง ๆ ของไทย ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในส่วนที่เกี่ยวกับคำพิพากษาของศาลประเทศต่าง ๆ อันรวมถึงคำพิพากษาของศาลไทยด้วย

ปัญหาเกี่ยวกับคดีที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

นอกจากจะประสบปัญหาว่า กรณีอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองยังก่อให้เกิดปัญหาย่างยากอันเกิดขึ้นอยู่ตราบปัจจุบัน คือปัญหาคดีที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งหมายถึงคดีที่พัวพันเกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับการเมือง โดยมีได้มีลักษณะเป็นการเมืองอันเห็นได้ประจักษ์ชัดแจ้ง คดีประเภทนี้ยากแก่การวินิจฉัยเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น นายเจมส์เป็นบุคคลซึ่งมีอำนาจและต้องการรวมอำนาจไว้แต่ผู้เดียว นายเจมส์ จึงใช้การก่ออาชญากรรมเป็นเครื่องมือในการนี้โดยการฆ่าฝ่ายตรงกันข้ามเสีย จึงทำให้เกิดปัญหาสองทางคือ อาจจะเป็นคดีการเมืองหรือเป็นคดีฆาตกรรมโดยตรงก็ได้ สมมุติต่อมา นายเจมส์ไม่ประสบผลสำเร็จในการรวบรวมอำนาจจึงหนีเข้ามาอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง ประเทศเจ้าของสัญชาติของนายเจมส์ส่งคำขอให้รัฐบาลประเทศที่นายเจมส์หนีเข้าไปอยู่ ส่งตัวให้ เพื่อนำตัวกลับไปดำเนินคดีกรณีเช่นนี้ ควรจะส่งตัวนายเจมส์ให้หรือไม่จริงอยู่ในกรณีเช่นนี้ รัฐบาลผู้ทำคำขอย่อมจะไม่ขอไปตรง ๆ ว่าเป็นคดีการเมือง เพราะรู้ว่าตามหลักสากลทั่วไป ถ้าเป็นคดีการเมืองแล้ว รัฐบาลผู้ถูกร้องขอย่อมจะไม่ยอมส่งตัวเป็นแน่ แต่ถ้าขอมาในลักษณะว่าเป็นคดีฆ่าคนตายโดยมีหมายจับและหลักฐานพร้อมในคดีฆ่าคนตาย โดยไม่แจ้ง (ปิดบัง) ว่ามีการเมืองแอบแฝงอยู่เช่นนี้แล้ว รัฐบาลผู้ถูกร้องขอให้ส่งตัวจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวอย่างคดีอาญาที่อาจจะแฝงอยู่กับการเมืองมิได้หลายประการ เช่น ฆ่าผู้อยู่ฝ่ายตรงข้ามหรือวางเพลิงเผาสถานที่ราชการเพื่อก่อให้เกิดความปั่นป่วนอันจะเป็นผลให้รัฐบาลต้องเสียเสถียรภาพหรือการลักลอบของสำคัญหรือเอกสารลับของราชการเพื่อประโยชน์ทางการเมืองหรือเนื่องในการกบฏหรือจลาจล ผู้ก่อการร้ายได้ฆ่าคนตายหรือวางเพลิงหรือลักทรัพย์ด้วยเหล่านี้นี้เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการกระทำผิดอีกอย่างหนึ่งซึ่งเรียกว่า เป็นความผิดต่อสังคม กล่าวคือ ในสมัยปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้เกิดมีสมาคมผู้ร้ายขึ้นในบางประเทศ เรียกว่า Anarchist หรือ Terrorist โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่ลัทธิทำลายล้างระเบียบสังคมด้วยเครื่องประหารอันน่ากลัว ทั้งมีการลอบทำร้ายฝูงชนหมู่ใหญ่ กรณีทั้งหมดเหล่านี้เป็นปัญหาเรื่องซึ่งเราจะต้องพิจารณาว่าเป็นคดีการเมืองแอบแฝงด้วยหรือไม่

แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับปัญหากรณีเช่นใดจึงจะถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง แตกต่างจากความผิดธรรมดาอย่างไร และปัญหาเกี่ยวกับคดีที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งสอง

ประการนี้ก็ยังพอมีหลักกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่ไว้วางใจซึ่งพอที่จะทำให้เราได้แนวความคิดหลักเกณฑ์ ในอันที่จะวินิจฉัยปัญหาทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นได้

หลักกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาทั้งสองประการนี้ แยกพิจารณาได้คือ:-

(1) หลักมูลเหตุจูงใจทางการเมือง (political motive)

หลักการนี้ ถือเอามูลเหตุจูงใจเป็นสำคัญ เช่น ประเทศชิลี โดยถือหลักว่า แม้การกระทำตามที่ปรากฏจะเข้าองค์ประกอบความผิดธรรมดา เช่น ฆ่าคนตายโดยเจตนา แต่ถ้าผู้กระทำผิดมีมูลเหตุจูงใจทางการเมือง ก็ต้องถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางการเมือง (ตัวอย่าง เช่น คดี Re Garcia Zepeda ค.ศ. 1955)

(2) หลักมูลเหตุจูงใจทางการเมือง (political motive) และวัตถุประสงค์ทางการเมือง (political purpose) ประกอบกัน

ประเทศเยอรมัน เป็นผู้วางและยึดถือหลักเกณฑ์นี้ ซึ่งมีหลักสำคัญอยู่ว่า การที่มีมูลเหตุจูงใจทางการเมืองแต่อย่างเดียวยังไม่พอที่จะถือว่าการนั้นเป็นความผิดทางการเมือง แต่การกระทำจะต้องมีวัตถุประสงค์ทางการเมืองด้วย

ตัวอย่างเช่น คดีในปี ค.ศ. 1921 ศาลเยอรมันยอมส่งตัวผู้ต้องหาสองคนไปให้รัฐบาลสเปน โดยข้อหาสมคบกันฆ่านายกรัฐมนตรีของสเปน เพราะมีสนธิสัญญาระหว่างเยอรมันและสเปนไว้ว่า ห้ามส่งผู้ต้องหาในคดีการเมือง โดยศาลให้เหตุผลว่า การฆ่านั้นเป็นการกระทำเพื่อแก้แค้นซึ่งอาจจะมีมูลกรณีสืบเนื่องมาจากเรื่องการเมืองเป็นต้นเหตุก็ได้ แต่ไม่ถึงกับจะถือว่าเป็นการฆ่าโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้ผลในทางการเมือง จึงต้องถือว่าเป็นการฆ่าคนตายอย่างธรรมดา

(3) หลักว่าด้วยการกระทำที่กระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศ

ประเทศฝรั่งเศส เป็นผู้วางและยึดถือหลักเกณฑ์นี้ ซึ่งมีหลักสำคัญอยู่ว่ากฎหมายฝรั่งเศสไม่คำนึงถึงมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิด แต่ถือสาระสำคัญทางการเมืองการกระทำ ซึ่งถ้าเป็นการกระทำที่กระทบต่อธรรมนูญการปกครองและรัฐบาล โดยมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงหรือล้มล้างหลักการปกครองของประเทศในหลักใหญ่ (นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ) แล้ว ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางการเมือง (ตัวอย่างเช่น คดี In re Giovanni Gatti, Ann. Die., 194 No. 70)

(4) หลักกฎหมายอังกฤษ

กฎหมายอังกฤษ ไว้วางหลักสำคัญไว้ว่า การจะเป็นความผิดทางการเมืองจะต้องได้ความว่า “การกระทำความผิดเกิดขึ้นในขณะที่ไม่มีความสงบทางการเมืองระหว่างคณะบุคคล

ตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป โดยต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมรับระบบการปกครองตามที่ฝ่ายตนต้องการ ฉะนั้น ลำพังการกระทำของพวกก่อการร้าย (terrorists) ที่เพียง แต่ก่อความไม่สงบต่อการปกครองของรัฐก็ดี หรือการกระทำของพวกอนาธิสต์ (anar-cist) ซึ่งยึดถือลัทธิที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลไม่ว่าในแบบใดก็ดีจึงไม่ถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง เพราะผู้กระทำไม่มีความมุ่งหมายที่จะให้มีการปกครองไม่ว่าในรูปใดเลย (ตัวอย่างเช่น คดี Re Castioni (ค.ศ. 1980) และคดี In re Meunier (ค.ศ. 1894) ขอให้ดูรายละเอียดในส่วนคำพิพากษาของศาลประเทศต่าง ๆ) และต่อมาในคดี Re Kolozynski et al. (ค.ศ. 1955) ศาลอังกฤษวินิจฉัยว่า ความผิดทางการเมืองไม่จำกัดแต่เฉพาะลักษณะตามที่กล่าวในคดี Re Castioni และคดี In re Meunier ดังกล่าวข้างต้นเท่านั้น แต่รวมถึงการกระทำซึ่งแม้จะไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง ในขณะที่กระทำถ้ารัฐบาลแห่งประเทศผู้ร้องขอต้องการที่จะได้ตัวผู้กระทำผิดได้ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองแล้ว การกระทำนั้นก็เป็นความผิดทางการเมืองด้วย

ความพยายามร่วมกันของประเทศต่าง ๆ ในปัญหาความผิดทางการเมือง

โดยเหตุที่มีความผิดบางประเภทซึ่งมีลักษณะทางการเมือง แต่หลายประเทศกำหนดไว้ไม่ให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง ข้อกำหนดหรือบทบัญญัติในเรื่องนี้เรียกว่า “attentat clause” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “บทบัญญัติเกี่ยวกับการประทุษร้าย” ซึ่งประเทศเบลเยียมนำมาใช้เป็นประเทศแรก โดยบัญญัติไว้ในกฎหมายภายในของตนเมื่อ ค.ศ.1865 หลังจาก que ศาลเบลเยียมปฏิเสธไม่ส่งผู้กระทำผิดฐานพยายามปลงพระชนม์พระเจ้าไปเลียนที่ 3 ไปให้ฝรั่งเศสในคดี Jacquin ค.ศ.1854 (ดูรายละเอียดในส่วนคำพิพากษาของศาลประเทศต่าง ๆ)

กล่าวคือ ข้อกำหนดหรือบทบัญญัติ attentat clause นี้ เป็นกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 6 แห่งกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของเบลเยียม ค.ศ.1833 ซึ่งเป็นกฎหมายเดิม โดยเพิ่มข้อความลงไปอีกวรรค (clause) หนึ่ง มีข้อความดังนี้ “การประทุษร้ายต่อบุคคลผู้เป็นประมุขของรัฐบาลต่างประเทศหรือบุคคลซึ่งอยู่ในเครือญาติหรือราชสกุลของประมุขนั้น ไม่ให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำผิดทางการเมือง หรือเป็นการกระทำผิดเกี่ยวเนื่องกับการเมือง หากปรากฏว่าเป็นการประทุษร้ายที่เป็นความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือลอบฆาตกรรม หรือเป็นการฆาตกรรมด้วยความพยายามมาดหมายหรือด้วยการวางยาพิษ”

เจตนารมณ์ทางกฎหมายของ attentat clause มุ่งหมายที่จะไม่ให้ถือว่าความผิดฐานประทุษร้ายต่อชีวิตที่กระทำต่อประมุขของประเทศหรือบุคคลในครอบครัวประมุขของประเทศเป็นความผิดทางการเมือง ผลของ attentat clause นี้ ทำให้ความหมายของคดีการเมืองแคบลง กล่าวคือ เมื่อมีฆาตกรรมเข้าในลักษณะนี้แล้ว ย่อมส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันได้

ในประเทศสหรัฐอเมริกาภายหลังที่มีการสังหารชีวิตประธานาธิบดีการ์ฟิลด์ รัฐบาลก็ได้บรรจุ attentat clause ในสนธิสัญญาที่ทำกับเบลเยียม ต่อมาประเทศในภาคพื้นยุโรปอีกหลายประเทศต่างก็นำ attentat clause ไปใช้ ซึ่งถ้าไม่บรรจุไว้ในกฎหมายภายใน ก็บัญญัติไว้ในสนธิสัญญา ตัวอย่างเช่น สัญญาระหว่างฝรั่งเศสกับชิลีในปี ค.ศ.1860 ฝรั่งเศสกับเบลเยียม ค.ศ.1869,1874,ฝรั่งเศสกับสวีเดน ค.ศ.1869,ฝรั่งเศสกับนอร์เวย์ ค.ศ.1869,ฝรั่งเศสกับบาวาเรีย ค.ศ.1869,ฝรั่งเศสกับเดนมาร์ก ค.ศ.1877 ส่วนประเทศที่ยังไม่ยอมตาม มีอยู่เป็นจำนวนน้อยเต็มที (เช่นอังกฤษ) ส่วนบางประเทศได้แก้ไขข้อความนี้เสียบ้าง คือจะไม่ถือว่าเรื่องเช่นนั้นเป็นคดีการเมือง แต่ก็ยังยอมให้อยู่ในดุลยพินิจของรัฐที่รับคำขอที่จะพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งอาจจะไม่ให้ก็ได้ ตัวอย่างเช่น สนธิสัญญาระหว่างฝรั่งเศสกับฮอลแลนด์ ค.ศ.1895 และฝรั่งเศสกับกรีซ ค.ศ.1906 เป็นต้น

แม้กระนั้นก็ตาม ก็ยังมีฝ่ายคัดค้านที่ยังคงเห็นว่า การประทุษร้ายต่อประมุขของรัฐเป็นความผิดทางการเมืองที่รัฐผู้รับคำขอควรปฏิเสธไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่อย่างไรก็ดีในอนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแห่งยุโรป ค.ศ.1957 ก็ได้บรรจุ attentat clause ไว้ด้วย

สำหรับประเทศไทย ใน พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 ซึ่งเป็นกฎหมายภายในก็ดี และในสนธิสัญญาที่ทำกับอังกฤษก็ดี ไม่มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับ attentat clause ไว้ แต่มีปรากฏในสนธิสัญญาที่กับสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1983 ข้อ 3.2 เพื่อความมุ่งประสงค์ของสนธิสัญญานี้ การปลงชีวิตหรือการกระทำความผิดโดยเจตนาต่อชีวิตหรือต่อร่างกายของประมุขแห่งรัฐ ภาควิชาสัญญาฝ่ายหนึ่งหรือของสมาชิกในครอบครัวของบุคคลนั้น รวมทั้งการพยายามกระทำความผิดดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นความผิดในความหมายของวรรค 1 ของข้อนี้

ในสนธิสัญญาที่ทำกับเบลเยียม ก็มีข้อความทำนองเดียวกันกำหนดไว้โดยข้อ 5 วรรคสองกล่าวว่า “การกระทำประทุษร้ายแก่ร่างกายของประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ หรือผู้หนึ่งผู้ใดในตระกูลของผู้นั้น หากว่าการกระทำนั้นเป็นการฆ่าคนตายโดยเจตนาหรือฆ่าคนด้วยความพยายามมาดหมายหรือการวางยาพิษ ก็มิให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองหรือเป็นการกระทำอันเกี่ยวเนื่องกับความผิดเช่นนั้น” และสนธิสัญญาระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย ข้อ 3(2) “การปลงชีวิต หรือพยายามปลงชีวิตประมุขแห่งรัฐหรือสมาชิกในครอบครัวของประมุขแห่งรัฐ หรือผู้ทำการแทนประมุขแห่งรัฐ มิให้ถือว่าเป็นความผิดอาญาเกี่ยวกับการเมือง และสนธิสัญญาไทยกับฟิลิปปินส์ ข้อ 5.3 “การปลงชีวิตหรือพยายามปลงชีวิตประมุขแห่งรัฐ หรือผู้รักษาการแทนประมุขแห่งรัฐหรือหัวหน้าคณะรัฐบาลของภาควิชาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองตามความมุ่งประสงค์แห่งสนธิสัญญานี้”

ผล จึงมีว่า คดีส่งข้ามแดนในลักษณะดังกล่าวนี้ ศาลไทยอาจวินิจฉัยต่างกันคือ

(1) ถ้ารัฐบาลต่างประเทศผู้ร้องขอไม่มีสนธิสัญญากับรัฐบาลไทย (ซึ่งจะต้องใช้บังคับ พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 โดยตรง) หรือมีสนธิสัญญา แต่ไม่มีความดังกล่าวกำหนดไว้ ศาลไทยอาจปฏิเสธไม่ส่ง โดยถือว่าเป็นความผิดทางการเมือง

(2) แต่ถ้ารัฐบาลต่างประเทศผู้ร้องขอมีสนธิสัญญาซึ่งมีข้อความนี้ ศาลอาจสั่งให้ส่งข้ามแดนไป

พิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

โดยหลักทั่วไปแล้ว การส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นเรื่องที่ประเทศหนึ่งร้องขอให้อีกประเทศหนึ่งกระทำการเพื่อเป็นประโยชน์ของตน ซึ่งตามปกติแล้ว อีกประเทศหนึ่งไม่มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามคำขอ เพราะอาจจะถือว่าเป็นการยอมลดอำนาจอธิปไตยของประเทศที่ถูกร้องขอนั้น ดังนั้น ในปัจจุบันนี้ พิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนมักจะกระทำกันโดยอาศัยวิธีการทางการทูต ซึ่งอาจจะอาศัยหลักถ้อยทีถ้อยอาศัยหรืออัตราเสียไมตรีระหว่างประเทศ (Reciprocity) ธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ แต่หลักปฏิบัติที่นิยมกันมาก คือ อาศัยวิธีการทางการทูตเข้าทำความตกลงระหว่างประเทศ แต่หลักเป็นในรูปของสนธิสัญญา, สัญญา หรืออนุสัญญา สุดแต่จะตกลงกัน โดยสังเกตได้จากกฎหมายของประเทศต่าง ๆ มักมีบทบัญญัติไว้ว่า พิธีการต่าง ๆ ในการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น ให้ดำเนินการทางการทูต เช่น กฎหมายอังกฤษ, สวิตเซอร์แลนด์, เบลเยียม, เนเธอร์แลนด์ และสหภาพกฎหมายระหว่างประเทศ (ค.ศ.1880) ต่างก็ได้วางหลักการไว้ว่าการขอและส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องดำเนินการทางการทูตเสมอไป สำหรับประเทศไทย พิจารณาได้จากบทบัญญัติมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ย่อมเริ่มมีด้วยคำร้องขอจากรัฐบาลต่างประเทศโดยทางทูตของรัฐบาลนั้นมายังรัฐบาลสยามให้ส่งบุคคลใด ผู้หนึ่ง ข้ามแดน หรือถ้าไม่มีทูต ก็โดยพนักงานกงสุลผู้มีหน้าที่”

1. พิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทย

(1) โดยปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศ ในกรณีที่มีการตกลงกันไว้หรือในกรณีที่ไม่มี ความตกลงระหว่างประเทศ ก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายในประเทศ

(2) เริ่มด้วยมีคำขอจากรัฐบาลต่างประเทศโดยทางทูต (Request for the extradition of fugitive criminals) ผ่านกระทรวงการต่างประเทศ (ในกรณีที่ไม่มีทูตก็ให้กงสุลทำหน้าที่แทน)

(3) ต้องมีหลักฐานประกอบคำร้องขอ กล่าวคือ ถ้าเป็นผู้ที่ศาลพิพากษาลงโทษแล้ว ก็ให้ส่งสำเนาคำพิพากษาหรือถ้าเป็นผู้ต้องหาก็ต้องมีสำเนามาหมายจับ มีหลักฐานเพียงพอที่จะส่งยังผู้ต้องหา เพื่อส่งให้ศาลพิจารณาได้ หากความผิดนั้นกระทำในประเทศไทย

(4) กระทรวงการต่างประเทศจะส่งคำขอไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาลที่มีอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ขอให้ออกหมายสั่งจับ กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลยก็ได้

(5) ศาลจะแจ้งกระทรวงยุติธรรม แล้วดำเนินการไต่สวน

(6) ถ้าเป็นกรณีรีบด่วน รัฐบาลต่างประเทศจะขอให้ควบคุมจำเลยไว้พลางก่อนก็ได้

โดยแถลงประเภทความผิดให้ชัดแจ้ง และว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้วด้วย

ระหว่างที่คำร้องขอตามระเบียบกับหลักฐานยังไม่มาถึง ศาลจะสั่งขังจำเลยไว้ ถ้าหากว่ามีพยานหลักฐานซึ่งอาจปรากฏตามหนังสือของกระทรวงการต่างประเทศว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว ความผิดนั้นอยู่ในประเภทส่งตัวได้ และไม่มีลักษณะทางการเมือง ถ้าศาลไม่ได้รับหลักฐานภายในสองเดือนนับแต่วันศาลออกคำสั่งก็ต้องปล่อยตัวไป

(7) เมื่อจับตัวได้แล้ว ต้องนำตัวขึ้นสู่ศาลโดยไม่ชักช้า แล้วดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ศาลไม่ควรอนุญาตให้ประกันตัวไป

2. วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบฝรั่งเศสหรือแบบปกครอง (เป็นแบบปกครองไม่เกี่ยวกับศาล)

(1) รัฐผู้ขอส่งคำขอมายังกระทรวงการต่างประเทศของฝรั่งเศส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้พิจารณาคำขอในเบื้องต้น เช่น ผู้ขอมีอำนาจหรือไม่, และพิธีถูกต้องหรือไม่, ถ้ามีสนธิสัญญาก็ได้ มีการปฏิบัติตามข้อตกลงหรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องก็ส่งคืนไปยังทูตฝ่ายประเทศผู้ขอ ถ้าเห็นว่าคำขอรับพิจารณาได้ ก็ส่งเรื่องไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ก็จะตรวจหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้รับ เพื่อพิจารณาว่าถูกต้องตามกฎหมายและข้อตกลงต่าง ๆ อันพอที่จะดำเนินการจับกุมได้หรือไม่ ถ้าไม่พอก็ส่งเรื่องกลับไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพร้อมทั้งแสดงเหตุผล ถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องดำเนินการได้ก็ออกคำสั่งให้มีการจับกุมตัวผู้ต้องหา

(3) เมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้ว อัยการก็ดำเนินการไต่สวนและสอบปากคำผู้ต้องหา เพื่อให้ได้ความว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ถูกขอตัว และให้ได้รับความครบหลักเกณฑ์ที่จะทำการส่งตัว เสร็จแล้วทำบันทึกการไต่สวนพร้อมด้วยความเห็นส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(4) เมื่อรับเรื่องจากอัยการแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก็ร่างกฎปฏิบัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเสนอให้ประธานาธิบดีลงนาม

(5) เมื่อประธานาธิบดีลงนามแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก็แจ้งเรื่องให้รัฐมนตรีมหาดไทยทราบ เพื่อดำเนินการส่งตัวต่อไป

3. วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบเบลเยียมหรือแบบผสม :-

วิธีการแบบนี้ให้อำนาจตุลาการเข้ามาเกี่ยวข้อง

(1) เมื่อรับคำขอแล้ว รัฐมนตรีต่างประเทศเป็นผู้พิจารณาในเบื้องต้นก่อน ซึ่งเหมือนกับแบบฝรั่งเศส

(2) เมื่อรัฐมนตรีต่างประเทศเห็นควรรับคำขอแล้ว ก็ส่งเรื่องไปให้รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม

(3) เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมสั่งดำเนินการไต่สวนแล้ว ก็ต้องมีการจับตัวจำเลยส่งศาล มีการสืบพยานทั้งฝ่ายผู้ต้องหาและอัยการ ศาลจะให้ความเห็นแต่เพียงว่า จำเลยคือผู้ที่ถูกขอตัวจริงหรือไม่ และมีการปฏิบัติถูกต้องตามสนธิสัญญาหรือกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือไม่เท่านั้น แล้วรายงานพร้อมด้วยเสนอความเห็นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะเป็นผู้ชี้ขาดว่า ควรจะส่งตัวหรือไม่ หากเห็นว่าไม่ควร ก็แจ้งให้รัฐบาลติดต่อทางทูต เพื่อแจ้งให้รัฐที่มีคำขอทราบ ถ้าเห็นว่าควรส่งก็ร่างกฎหมายเสนอพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงนามเพื่อส่งตัวต่อไป

4. พิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบแองโกลอเมริกันหรือแบบศาล :-

พิธีการแบบนี้ เป็นพิธีการซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษใช้ปฏิบัติอยู่ โดยอาศัยอำนาจศาล

พิธีการนี้ เริ่มต้นด้วยการดำเนินการทางการทูตมาก่อน แล้วมีการจับตัวผู้ต้องหาส่งให้ศาลพิจารณา

เมื่อได้ตัวผู้ต้องหาแล้วก็จะเปิดการพิจารณากันในศาลชั้นต้น การพิจารณากระทำกันอย่างเปิดเผย โดยให้ผู้ต้องหาชี้แจงความว่าต่างได้ ศาลจะทำการพิจารณาเสมือนหนึ่งว่าเป็นความผิดที่กระทำขึ้นในประเทศนั้นเอง จึงเป็นหน้าที่ของประเทศที่มีคำขอที่จะต้องหาพยานหลักฐานมาส่งศาล ถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหานั้นไม่มีมูลพอที่จะลงโทษได้ ก็จะพิพากษาปล่อยตัวผู้ต้องหาไปทันที แล้วแจ้งผลของคำพิพากษานั้นให้รัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศทราบ เพื่อดำเนินการทางการทูตเพื่อแจ้งให้ประเทศที่มีคำขอทราบผลอีกชั้นหนึ่ง

ถ้าศาลเห็นว่า ตามผลของการพิจารณาคดี ปรากฏว่าคดีมีมูลพอดำเนินการตามคำขอนั้นก็จะได้สั่งขังผู้ต้องหา และบันทึกความเห็นแจ้งไปยังรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศทราบต่อจากนั้นก็เป็นที่หน้าที่ของรัฐบาลที่จะพิจารณาว่าควรส่งตัวผู้นั้นให้แก่ประเทศที่มีคำขอหรือไม่

5. พิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบสวิส :-

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีพิธีการแตกต่างกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งแยกออกได้เป็นสองตอนคือ :-

(1) ในชั้นแรกเมื่อทางการทูตได้รับคำขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนแล้ว คำขอนั้นจะถูกส่งต่อไปยังอำนาจฝ่ายบริหารทันที อำนาจฝ่ายบริหารก็จะดำเนินการต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น เป็นการชั่วคราว กล่าวคือ จะพิจารณาเรื่องราวพร้อมด้วยสนธิสัญญาต่าง ๆ หากคำร้องขอและหลักฐานที่ประเทศที่มีคำขอส่งมาไม่ขัดกับสนธิสัญญาหรือกฎหมายแล้ว ก็จะมีคำสั่งให้ส่งตัวและดำเนินการส่งตัวต่อไปทันที

(2) แต่ถ้าเมื่อใดฝ่ายผู้ต้องหานั้นโต้แย้งว่า คำขอเป็นการขัดต่อสนธิสัญญาด้วยประการใด ๆ แล้ว อำนาจบริหารจะต้องยุติดำเนินการลงทันทีโดยจะต้องส่งเรื่องไปให้ศาลสหพันธ์ดำเนินการพิจารณาคำขอนั้น คำพิพากษาของศาลเป็นอันเด็ดขาดและถึงที่สุด กล่าวคือฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) จะทำการโต้แย้งประการใดอีกไม่ได้

แต่ในการพิจารณาของศาลนี้ มีหลักแตกต่างกับวิธีของอเมริกาและอังกฤษ กล่าวคือ ศาลจะไม่วินิจฉัยเลยไปถึงข้อเท็จจริงในคดีด้วย จะให้คำวินิจฉัยแต่เพียงในข้อกฎหมายเท่านั้น โดยจะชี้ขาดแต่เพียงในปัญหาที่ว่าคำขอนั้น จะเป็นการขัดกับกฎหมายหรือสนธิสัญญาหรือข้อปฏิบัติตอบแทนกันหรือไม่เท่านั้น

อำนาจและหน้าที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ในการพิจารณาคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ตามหลักกฎหมายไทย ในการพิจารณาคดีส่งข้ามแดน คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดท้ายในปัญหาข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย (พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 มาตรา 17) ด้วยเหตุนี้ เราจึงควรที่จะศึกษาและพิจารณาถึงอำนาจและหน้าที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ โดยแยกพิจารณาออกเป็นลำดับดังนี้:-

1. ศาลชั้นต้นจะต้องพิจารณาจนเป็นที่พอใจว่า
 - (1) เป็นผู้ที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน
 - (2) มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งขังได้ หากว่ากระทำผิดในประเทศไทย
 - (3) ความผิดนั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้
2. ศาลชั้นต้นจะฟังข้อต่อสู้ได้เฉพาะกรณีต่อไปนี้:-
 - (1) ไม่ใช่ผู้ที่ถูกร้องขอ
 - (2) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทส่งข้ามแดนได้ หรือเป็นความผิดอันมีลักษณะทางการเมือง
 - (3) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อจะเอาตัวไปลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง
 - (4) สัญชาติของจำเลย
3. ถ้าศาลเห็นว่าหลักฐานไม่เพียงพอ ก็จะสั่งปล่อยตัวไป เมื่อพ้น 48 ชั่วโมงนับแต่อ่านคำสั่งปล่อย เว้นแต่ด้วยการแจ้งความจำนงค์ว่าจะอุทธรณ์และต้องอุทธรณ์ภายใน 15 วัน และได้สั่งขังจำเลยไว้ระหว่างอุทธรณ์
4. ถ้ามีหลักฐานเพียงพอ ก็ให้ออกคำสั่งอนุญาตให้ขังไว้เพื่อส่งข้ามแดนต่อไป แต่มิให้ส่งตัวออกนอกประเทศก่อนครบ 15 วัน ในระหว่างนั้นผู้ถูกจับมีสิทธิอุทธรณ์
5. ถ้ามิได้ส่งตัวข้ามแดนภายในสามเดือนนับแต่วันที่คำสั่งถึงที่สุด หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้น ตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควร ก็ให้ปล่อยตัวไป
6. ถ้าเป็นคนสัญชาติไทยก็ดี มีข้อสงสัยใด ๆ ก็ดี ก็ให้ศาลรายงานกระทรวงยุติธรรมก่อนสั่งปล่อยตัว
7. ศาลชั้นต้น ศาลแขวง ศาลจังหวัด มีหน้าที่พิจารณาเรื่องส่งคนข้ามแดน ศาลอุทธรณ์ มีหน้าที่วินิจฉัยการอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดท้าย ทั้งนี้ หากข้อเท็จจริงตาม

ที่ศาลล่างวินิจฉัย มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอ ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจแก้ไข ศาลอุทธรณ์พึงพิจารณาแต่เพียงว่า ศาลล่างมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะให้ออกคำสั่งได้ ศาลอุทธรณ์มีอำนาจตรวจพิจารณาพยานหลักฐานและวินิจฉัยข้อโต้เถียงดังนี้

- (1) เรื่องสัญชาติ
- (2) ความผิดที่กล่าวหาไม่อยู่ในประเภทส่งข้ามแดนได้
- (3) ความผิดนั้นมีลักษณะในทางการเมือง หรือการที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น แท้จริงเพื่อประสงค์จะเอาตัวไปลงโทษสำหรับความผิดอื่น อันมีลักษณะในทางการเมือง
- (4) ไม่มีพยานหลักฐานแสดงต่อศาลพอที่จะให้ศาลนั้นใช้ดุลยพินิจได้ว่าควรจะออกคำสั่งนั้นหรือไม่

8. ตามข่าวศาล 15 มีนาคม พ.ศ.2475 ลงบันทึกการแปลความหมาย พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 มาตรา 15 ว่า หน้าที่ของศาลมีแต่เพียงว่า เมื่อเป็นที่พอใจแก่ศาลว่าคดีมีหลักฐานเพียงพอแล้ว ก็พึงมีคำสั่งให้ขังจำเลยไว้ เพื่อส่งตัวข้ามแดนไปเท่านั้น ศาลไม่ต้องพิพากษาหรือมีคำสั่งว่าให้ส่งตัวข้ามแดนไป และเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว ก็ไม่ต้องมีหมายให้เจ้าหน้าที่จัดการส่งตัว เรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) ที่จะจัดทำไป เพราะตามหลักการนั้น การที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ไปหรือไม่ อยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) ที่จะวินิจฉัย ศาลเป็นแต่ได้ส่วนให้ได้ว่า จำเลยเป็นบุคคลที่อาจจะต้องถูกส่งข้ามแดนไปเท่านั้น

9. ในทางปฏิบัติ ศาลมักสั่งว่า “ให้ส่งตัวจำเลยข้ามแดน” ไม่ได้สั่งว่า “ให้ขังจำเลยไว้เพื่อส่งตัวข้ามแดน” การสั่งในประการหลังถูกต้อง เพราะคำสั่งในประการแรกหมายความว่า ถึงอย่างไรก็ต้องส่งตัวตามคำสั่งศาล ซึ่งไม่เป็นดั่งนั้นเสมอไป กล่าวคือถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ส่งภายในสามเดือนหรือในเวลานั้นตามที่ศาลจะสั่งแล้ว ก็จะต้องปล่อยตัวไป ฉะนั้น ศาลจึงควรสั่งอนุญาตให้ขังไว้เพื่อส่งข้ามแดนเท่านั้น

เหตุผลสนับสนุนหลักการนี้ อาจแยกพิจารณาเป็นข้อ ๆ ดังนี้ คือ.-

- (1) เพื่อป้องกันมิให้อำนาจตุลาการเข้ามาเกี่ยวข้องกับพัวพันในกิจการของฝ่ายบริหาร (รัฐบาล)
- (2) เพื่อป้องกันมิให้การปฏิบัติงานภายนอกประเทศของรัฐบาลเกิดขัดข้องขึ้นได้
- (3) เนื่องจากปัญหาว่าด้วยเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น ในบางกรณีก็เป็นปัญหาที่ละเอียดและยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งอาจจะทำให้ประเทศเสียหายก็ได้ เพราะการพิจารณาในเรื่องส่ง

หรือไม่ส่งผู้ร้ายตามที่ถูกร้องขอมานั้น อาจเป็นหนทางในอันที่จะส่งเสริมสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น หรืออาจจะทำให้สัมพันธไมตรีระหว่างประเทศนั้นเสื่อมเสียลงไปได้เช่นกัน

ดังนั้น จากหลักเกณฑ์และเหตุผลดังกล่าวเหล่านี้ จึงก่อให้เกิดหลักการทั่วไปอันเป็นที่ยอมรับกันว่า อำนาจอบริหารเป็นผู้สั่งการในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ประเทศไทยก็ยึดถือหลักการนี้ โดยพิจารณาได้จากมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472

ผลของการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

เมื่อประเทศที่ร้องขอได้รับตัวผู้ต้องหาไปตามความประสงค์ โดยประเทศที่รับคำขอได้จัดส่งตัวให้ตามหลักในกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว เรื่องที่ควรพิจารณาต่อไปก็คือ ผลจากการนั้น จะเกิดขึ้นแก่ประกาศที่ร้องขอประการใดบ้าง โดยมีหลักอยู่ว่า เมื่อประเทศที่ร้องขอได้รับตัวผู้ร้ายจากประเทศที่รับคำขอไปแล้ว ก็ยังมีหน้าที่ผูกพันในการที่จะต้องปฏิบัติตามหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศด้วยความสุจริตมิใช่ว่าเมื่อได้รับตัวแล้ว ก็เป็นอันเสร็จเรื่องกัน เพราะยังมีปัญหาที่ควรจะต้องพิจารณาต่อไป ซึ่งอาจแยกพิจารณาดังนี้

1. ปัญหาว่าด้วยการส่งตัวผิด

ในกรณีภายหลังจากที่ได้รับตัวมาแล้ว ปรากฏว่ามีการส่งตัวผิดเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโดยความเข้าใจผิดของประเทศที่รับคำขอ เกิดการส่งผิดตัวกันจริง ๆ หรือเป็นการเข้าใจผิดกันในเรื่องสัญชาติ (เช่น ส่งคนในสัญชาติของประเทศที่รับคำขอ) กรณีดังกล่าวทั้งหมดเหล่านี้ถือว่าเป็นพันธะและหน้าที่ของประเทศที่ร้องขอจะต้องรีบแจ้งให้ประเทศที่รับคำขอทราบโดยเร็วและต้องรีบส่งตัวคืนให้ประเทศนั้นในทันที

2. ปัญหาว่าด้วยความผิดอย่างอื่นนอกจากความผิดที่ขอตัว

โดยที่อาจเกิดปัญหาขึ้นว่า ประเทศที่ร้องขอซึ่งได้รับตัวผู้ร้าย จะมีสิทธิดำเนินคดีกับผู้ที่ถูกส่งตัวในความผิดอย่างอื่น นอกจากความผิดที่ระบุมาในคำขอตัว หรือหนังสือส่งตัวได้หรือไม่ สำหรับปัญหานี้ มีหลักและวิธีปฏิบัติอยู่ 3 ประการ

(ก) หลักและวิธีปฏิบัติอันว่าด้วยความผิดเฉพาะเจาะจง มีสาระสำคัญอยู่ว่าห้ามมิให้ประเทศที่ร้องขอตัวทำการดำเนินคดีแก่ผู้ถูกส่งตัวในความผิดอย่างอื่น นอกจากความผิดที่ระบุมาในคำขอเท่านั้น โดยมีที่มาจากมติข้อ 2 แห่งสภากฎหมายระหว่างประเทศที่ว่า “ในกรณีที่ไม่มี การตกลงกันเป็นอย่างอื่นแล้ว ประเทศที่ร้องขอตัวจะพิจารณาพิพากษาผู้ต้องหาได้ก็แต่เฉพาะในความผิดที่อ้างไว้ในคำร้องขอเท่านั้น”

สำหรับประเทศไทย ก็ยึดถือหลักและวิธีปฏิบัติดังกล่าวนี้ โดยพิจารณาได้จากสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ทำไว้กับอังกฤษ ข้อ 6 ความว่า “ผู้ร้ายที่ส่งไปให้แล้วนั้น ห้ามมิให้ประเทศที่รับตัวไปนั้นเอาไปกักขังหรือชำระโทษอย่างอื่น ๆ นอกจากโทษที่ร้องขอรับตัวไป จนกว่าจะปล่อยตัว หรือให้ออกาสแก่คนที่รับตัวไปนั้น เพื่อกลับไปยังประเทศที่ส่งตัวให้ นั้นได้แล้ว จึงชำระโทษคดีอื่น ๆ ได้”

(ข) หลักและวิธีปฏิบัติว่าด้วยความผิดที่เกิดภายหลัง

ตามหลักและวิธีปฏิบัติดังกล่าวนี้ ผู้ที่ถูกส่งตัวเนื่องจากการกระทำผิดอย่างหนึ่ง อาจถูกพิจารณาในความผิดอย่างอื่น ซึ่งกระทำขึ้นภายหลังการกระทำอันเป็นมูลให้ขอส่งตัวก็ได้ ถ้าเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ว่า ต้องให้การกระทำนั้นอยู่ในประเภทความผิดที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาด้วย ส่วนการกระทำซึ่งเกิดก่อนความผิดอันเป็นมูลให้ขอตัวนั้น จะนำมาฟ้องผู้ถูกส่งตัวด้วยไม่ได้

ประเทศเบลเยียมเป็นผู้วางและยึดถือหลักและวิธีปฏิบัติดังกล่าวนี้ และในสัญญาที่เบลเยียมทำไว้กับไทย ข้อ 5 วรรคท้ายความว่า “อย่างไรก็ดี ผู้ที่ถูกส่งตัวข้ามแดนอาจถูกฟ้องหรือลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่น นอกจากความผิดที่ขอให้ส่งตัวข้ามแดนได้ในกรณีดังต่อไปนี้ (3) ถ้าความผิดนั้นรวมอยู่ในสัญญานี้ และถ้ารัฐบาลที่ตนถูกส่งตัวให้ไป ได้รับความยินยอมก่อนแล้วจากรัฐบาลที่ได้ตกลงส่งตัวข้ามแดนไป”

ค. หลักและวิธีปฏิบัติอันว่าด้วยหลักไม่จำกัดความผิด

ประเทศสหรัฐอเมริกาเคยใช้หลักและวิธีปฏิบัตินี้ โดยถือหลักไม่จำกัดความผิดที่จะพิจารณาแก่ผู้ถูกส่งตัว กล่าวคือ ประเทศที่รับตัวไปจะดำเนินคดีกับผู้ส่งนั้นด้วยความผิดอย่างอื่น นอกจากที่ปรากฏในคำขอก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนหรือหลังความผิดอันเป็นมูลเหตุให้เกิดการขอตัว เว้นแต่จะเป็นความผิดที่ขัดกับหลักทั่วไป เช่น คดีการเมือง เป็นต้น

บทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทย

หลักกฎหมายของไทยเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน มีวิธีปฏิบัติอยู่สองวิธี.-

(1) ถ้าประเทศไทยได้ทำสัญญาหรือสนธิสัญญาในเรื่องนี้ไว้กับประเทศใด ก็ให้ถือข้อความในสนธิสัญญานั้นเป็นใหญ่ (ดู มาตรา 3 พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472)

นอกจากการทำสนธิสัญญาในเรื่องนี้ไว้กับต่างประเทศแล้ว กฎหมายไทยยังได้บัญญัติวางหลักทั่ว ๆ ไปไว้ใน พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2472 อีกประการหนึ่ง ฉะนั้น ถ้าประเทศไทยเกิดมีปัญหการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศที่มีได้มีสนธิสัญญาในเรื่องนี้ไว้ต่อกัน ก็ต้องนำหลักทั่ว ๆ ไปใน พ.ร.บ.ดังกล่าวนี้มาใช้บังคับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสะดวกต่อการศึกษาในเรื่องนี้ จึงขอคัดข้อความในพระราชบัญญัติและสนธิสัญญาต่าง ๆ มาแสดงไว้ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พุทธศักราช 2472

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแสดงสิทธิของรัฐบาลสยามในการที่จะส่งตัวบุคคลที่ต้องหาหรือที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่ากระทำความผิดมิโทษอาญาภายในเขตอำนาจศาลของต่างประเทศนั้น ๆ แม้จะไม่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกำหนดให้ส่งก็ดี และทั้งสมควรจะกำหนดวิธีการอันจะพึงปฏิบัติในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งหลาย ให้ดำเนินเป็นระเบียบเดียวกันสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบพมาตราต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พุทธศักราช 2472”

มาตรา 2 ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรุงสยามเท่าที่ไม่แย้งกับข้อความในหนังสือสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศหรือในประกาศกระแสพระบรมราชโองการที่ได้ออกเกี่ยวกับหนังสือสัญญา อนุสัญญาและความตกลงนั้น

มาตรา 4 แม้จะไม่มีสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ดี ถ้ารัฐบาลสยามพิจารณาเห็นเป็นการสมควร ก็อาจส่งตัวบุคคลผู้ต้องหาหรือที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่า กระทำความผิดมิโทษอาญาภายใน

เขตอำนาจศาลของต่างประเทศใด ๆ ให้แก่ประเทศนั้น ๆ ได้ แต่การกระทำผิดเช่นว่านี้ต้องเป็น ความผิดซึ่งกฎหมายสยามกำหนดโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา 5 เมื่อมีการร้องขอให้ส่งบุคคลใดข้ามแดน ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ซึ่งศาล ของประเทศใดได้พิจารณาและพิพากษาให้ปล่อย หรือได้รับโทษในความผิดที่ร้องขอให้ส่ง ข้ามแดนแล้ว ท่านว่าจะไม่ส่งตัวบุคคลนั้นให้ไป

มาตรา 6 การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ย่อมเริ่มด้วยมีคำร้องขอจากรัฐบาลต่างประเทศ โดย ทางทูตของรัฐบาลนั้นมายังรัฐบาลสยาม ให้ส่งบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งข้ามแดนหรือถ้าไม่มีทูตก็โดยทาง เจ้าพนักงานกงสุลผู้มีหน้าที่

มาตรา 7 คำร้องขอให้ส่งบุคคลข้ามแดนนั้น ต้องมีหลักฐานส่งมาประกอบ คือ

(ก) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลที่ได้พิจารณาเป็นสัจย์ว่าได้กระทำความผิด มี โทษอาญา ต้องมีสำเนาคำพิพากษาของศาลที่ได้พิจารณานั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ

(ข) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลผู้ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดมีโทษอาญา ต้องมีหมายสั่งจับของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในประเทศที่ขอร้อง หรือสำเนาหมายสั่งจับนั้น ซึ่ง มีเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ กับต้องมีพยานหลักฐานเพียงพอ เช่นที่จะสั่งขังผู้ต้องหาเพื่อส่งไป ให้ศาลพิจารณาได้หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงสยาม

มาตรา 8 นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น คำร้องขอกับทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่ส่งมาด้วยนั้น ให้จัดส่งต่อไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาล กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้

มาตรา 9 เมื่อมีคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาสู่ศาล ๆ ต้องแจ้งมายังเสนาบดีกระทรวงยุติ-ธรรมและดำเนินการไต่สวนต่อไป

มาตรา 10 ถ้าเป็นการเร่งร้อน รัฐบาลต่างประเทศจะขอให้จับและคุมขังจำเลยไว้ พลังก่อนก็ได้ คำร้องขอนี้ต้องแถลงประเภทความผิดให้ชัดแจ้งและว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว ด้วย เมื่อได้รับคำร้องขอตั้งว่านี้ นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ให้กระทรวงการ ต่างประเทศแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอ ให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้ และต้องนำตัวจำเลยขึ้นสู่ศาลซึ่งมีหน้าที่โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในระหว่างที่คำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้น ยังมิได้มาถึง ให้ ศาลสั่งขังจำเลยไว้ ถ้าหากว่า (ก) มีพยานหลักฐาน (ซึ่งอาจมีอยู่ในหนังสือของกระทรวงการ

ต่างประเทศก็ได้) ว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว กับทั้งประเภทความผิดที่กล่าวหาเป็นฐานใด ก็ได้
แถลงไว้โดยชัดแจ้งด้วยแล้ว (ข) ความผิดที่กล่าวหาขึ้นอยู่กับประเทศที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดน
ได้ และ (ค) ความผิดนั้นไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

ถ้าศาลมิได้รับคำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้นภายในเวลา
สองเดือนนับตั้งแต่วันที่ศาลได้สั่งขังจำเลยได้ หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ศาลจะเห็น
มีเหตุพอสมควรส่งต่อไป แล้วให้ปล่อยตัวจำเลยไป

มาตรา 11 เมื่อจับจำเลยได้แล้ว ต้องนำตัวขึ้นสู่ศาลโดยมิชักช้าเกินจำเป็น และต้อง
เนิ่นการไต่สวนตามวิธีพิจารณาความอาญาในกฎหมายสยามเท่าที่สุดที่จะไปได้ ศาลจะสั่งให้
เลื่อนการไต่สวนไปเป็นครั้งคราวตามคำขอของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยมีเหตุอันสมควรและเพียงพอ
ก็ได้ แต่ในคดีเหล่านี้ศาลไม่ควรอนุญาตให้จำเลยมีประกัน

มาตรา 12 ศาลจะต้องเป็นที่พอใจว่า

- (1) จำเลยเป็นบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนแน่แล้ว
- (2) มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสั่งขังผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้ศาลพิจารณา
ได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงเทพฯ
- (3) ความผิดนั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้ และไม่ใช่เป็น
ความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

พยานหลักฐานนั้นจะเป็นพยานบุคคลมาเบิกความต่อศาล หรือจะเป็นถ้อยคำพยานที่ได้
จดบันทึกมาส่งมา (ซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองว่าถูกต้อง) ก็ได้

มาตรา 13 ศาลไม่จำเป็นต้องฟังพยานหลักฐานข้อต่อสู้ฝ่ายจำเลย นอกจากในข้อต่อ
ไปนี้ คือ

- (1) จำเลยไม่ใช่บุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน
- (2) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนหรือว่าเป็นความผิดอันมี
ลักษณะในทางการเมือง
- (3) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อประสงค์จะเอาตัวไปลงโทษ
สำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง
- (4) สัญชาติของจำเลย

มาตรา 14 ถ้าศาลพิเคราะห์เห็นว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ก็ให้สั่งปล่อยจำเลยไป
ในเมื่อสิ้นระยะเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่ได้อ่านคำสั่งปล่อยนั้น เว้นแต่ภายในกำหนดสี่สิบ

แปดชั่วโมงนั้น พนักงานอัยการจะได้แจ้งความจำนงค์ว่าจะอุทธรณ์ ส่วนฟ้องอุทธรณ์จะต้องยื่นภายในกำหนดสิบห้าวัน และในระหว่างอุทธรณ์ให้ศาลสั่งขังจำเลยไว้

มาตรา 15 ถ้าศาลเป็นที่พอใจว่าคดีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะออกคำสั่งอนุญาตให้ขังจำเลยไว้เพื่อส่งตัวข้ามแดนต่อไป แต่มิให้ส่งตัวจำเลยออกไปนอกประเทศก่อนครบกำหนดสิบห้าวัน และภายในกำหนดนั้น จำเลยมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ได้

ถ้ามิได้ส่งตัวจำเลยข้ามแดนภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุดหรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควรสั่งต่อไป แล้วให้ปล่อยตัวจำเลย

มาตรา 16 เมื่อใดศาลพิจารณาคดีเห็นว่าจำเลยเป็นคนในบังคับสยามก็ดี หรือมีข้อสงสัยหรือมีความยุ่งยากในเรื่องระเบียบอันเกี่ยวกับการรับรองเอกสารหรือวิธีการทำขอให้ส่งข้ามแดนก็ดี ก็ให้ศาลรายงานหรือเสนอคดีกระทรวงยุติธรรมก่อนที่จะออกคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลย

มาตรา 17 คดีอุทธรณ์ในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดน ตกเป็นหน้าที่ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาและเมื่อศาลอุทธรณ์ตัดสินแล้ว ให้เป็นอันถึงที่สุดทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

แต่ถ้าหากว่าข้อเท็จจริงตามที่ศาลล่างได้วินิจฉัยไว้มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะออกคำสั่งนั้นแล้ว ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจที่จะแก้ไข ศาลอุทธรณ์พึงพิจารณาแต่เพียงว่าศาลล่างมีพยานหลักฐานพอที่จะให้อำนาจออกคำสั่งเช่นนั้น และเพื่อการนี้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจตรวจพิจารณาพยานหลักฐานและวินิจฉัยคำโต้เถียงในข้อเหล่านี้ คือ

- (1) เรื่องสัญชาติของจำเลย
- (2) ความผิดที่กล่าวหาว่าไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้
- (3) ความผิดนั้นมีลักษณะในทางการเมืองหรือว่าการที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น แท้จริงเป็นไปเพื่อประสงค์จะเอาตัวจำเลยไปลงโทษสำหรับความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง หรือ
- (4) ไม่มีพยานหลักฐานแสดงต่อศาลล่างพอที่จะให้ศาลนั้นใช้ดุลยพินิจได้ว่าควรออกคำสั่งนั้นหรือไม่

ประกาศมา ณ วันที่ 15 ธันวาคม พุทธศักราช 2472

เป็นปีที่ 5 ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 46 หน้า 271, 22 ธันวาคม 2472)

สัญญาและสนธิสัญญาเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดน

สัญญาและสนธิสัญญาในเรื่องนี้ ซึ่งเป็นหลักควรศึกษา มีอยู่ 4 ฉบับ คือสัญญาและสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยที่ทำกับอังกฤษ, อเมริกา, เบลเยียม, ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย การทำสนธิสัญญาทั้งหมดดังกล่าวนี้ กระทำขึ้นโดยอาศัยหลักทั่วไปของประเทศไทยและประเทศคู่สัญญาเป็นโครงร่าง ดังขอคัดมารวมไว้ตามลำดับดังต่อไปนี้

สัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างไทยกับอังกฤษ

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยามกับสมเด็จพระเจ้ากรุงเกรตบริเตนและไอร์แลนด์ อันรวมกัน และอาณาจักรอังกฤษที่พื้นทะเลทั้งหลาย และบรมราชาธิราชแห่งอินเดีย ได้มีพระราชวินิจฉัยพร้อมกัน เพื่อจะจัดการศาลยุติธรรมสำหรับชำระความได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อจะป้องกันไม่ให้มีผู้กระทำความผิดร้ายอันเป็นโทษอยู่ในพระราชอาณาเขตทั้ง 2 ฝ่าย คือ คนที่ต้องหาหรือคนที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่ากระทำความผิดอันมีโทษตามที่มิรายชื่อกล่าวไว้ในสัญญานี้ และเป็นผู้ซึ่งหลบหนีจากศาลยุติธรรมนั้น สมควรที่จะส่งตัวให้ซึ่งกันและกันในเหตุบางอย่างเช่นกล่าวไว้ ฝ่ายไทยและฝ่ายอังกฤษ จึงได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็มทั้ง 2 ฝ่ายให้ตกลงกันตามสัญญาเพื่อประโยชน์ที่กล่าวนานี้ คือว่า

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้นคือพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงเทเวศร์วัชรโรปกการ เสนาบดีว่าการต่างประเทศฝ่ายสยาม

และฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงเกรตบริเตน และไอร์แลนด์อันรวมกัน และอาณาจักรอังกฤษที่พื้นทะเลทั้งหลาย และบรมราชาธิราชแห่งอินเดียนั้น คือ อาเธอร์ เอสไควร์ อรรถราชทูตพิเศษและผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายอังกฤษ ประจำอยู่ ณ พระราชสำนักกรุงเทพฯ

ผู้มีอำนาจทั้ง 2 ฝ่ายได้แสดงหนังสือสำคัญ ซึ่งได้รับมอบอำนาจเต็มที่ ซึ่งได้สอบดูกันและกัน และเห็นกันว่าหนังสือนั้นถูกต้องตามแบบอย่างดีแล้ว จึงได้ตกลงยินยอมพร้อมกันทำหนังสือสัญญา มีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ 1

ประเทศที่ทำสัญญากันทั้ง 2 ฝ่ายนี้ สัญญาว่าจะส่งซึ่งกันและกัน บรรดาคนที่อยู่ในอำนาจศาลของฝ่ายนั้น ๆ อันเป็นคนที่ต้องหาหรือที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่ากระทำความผิดมีโทษในดินแดนของฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะหลบหนีไปพบบตัวอยู่ในดินแดนอีกฝ่ายหนึ่งนั้น ตามเหตุการณ์และตามข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญานี้

ข้อ 2

ความผิดอันมิใช่โทษทั้งหลาย ซึ่งจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนแก่กันนั้น คือ

1. โทษฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือโทษพยายามฆ่าคนให้ตายหรือสมคบกันจะฆ่าคนให้ตาย
2. โทษฆ่าคนตายโดยไม่มีเจตนา
3. โทษประทุษร้ายแก่ร่างกายถึงบาดเจ็บ โทษจงใจประทุษร้ายแก่ร่างกายอย่างสาหัส
4. โทษปลอมเงินตรา หรือแปลงเงินตรา หรือจำหน่ายเงินตราปลอมหรือแปลง
5. โทษกระทำความผิดหรือจักรกลโก ซึ่งรู้ว่าสำหรับจะใช้หรือเจตนาจะใช้สำหรับปลอมแปลงเงินตรา
6. โทษปลอมแปลงหรือเปลี่ยนสับ หรือกระทำความผิดซึ่งเป็นของเปลี่ยนสับแทนของจริง
7. โทษยกยอกทรัพย์ หรือลักทรัพย์
8. โทษจงใจทำร้ายแก่ทรัพย์สมบัติด้วยเครื่องระเบิด หรือด้วยเครื่องมืออย่างอื่น ๆ อันเป็นมหันตโทษ
9. โทษฉ้อโกงเอาเงิน หรือสิ่งของ หรือหนังสือสำคัญ
10. โทษรับเงิน หรือหนังสือสำคัญ หรือทรัพย์สินของอันมีราคา เมื่อรู้หรือว่าสิ่งนั้นเป็นของโจรลักมา หรือเป็นของยกยอกกันมา หรือเป็นของที่ไดมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
11. โทษทั้งหลายอันผิดต่อกฎหมายล้มละลาย
12. โทษฉ้อโกง ซึ่งผู้รับมอบทรัพย์สินธนาคาร เอเยนต์ผู้รับขาย ผู้ที่ไว้วางใจให้จัดการ หรือผู้อำนวยการ หรือสมาชิก หรือพนักงานของบริษัทใด ๆ ได้กระทำความผิด ซึ่งกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลานั้นกำหนดได้ว่าเป็นความผิดทางอาญา
13. โทษเบิกความเท็จ หรือจัดหาผู้อื่นมาเบิกความเท็จ
14. โทษข่มขืนทำชำเรา
15. โทษกระทำความชำเรา หรือพยายามจะกระทำความชำเราหญิงที่อายุน้อยกว่ายังไม่รู้เพียงสาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศฝ่ายนั้น ๆ
16. โทษกระทำอนาจาร
17. โทษริดลูกให้แท้ง ใช้อายัดหรือใช้เครื่องมือทั้งหลายด้วยเจตนาหมายจะให้หญิงแท้งลูก
18. โทษลักพาคนหนี

19. โทษลักเด็ก
 20. โทษละทิ้ง หรือทอดทิ้ง หรือกักขังเด็กไว้โดยไม่ชอบด้วยต่อกฎหมาย
 21. โทษลักคน หรือกักขังคนไว้ในที่ผิดกฎหมาย
 22. โทษตัดช่อง หรือย่องเบา
 23. โทษวางเพลิง
 24. โทษชิงทรัพย์โดยใช้กำลัง
 25. โทษจงใจกระทำร้ายโดยเจตนา หมายถึงให้เกิดอันตรายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดในรถไฟ
 26. โทษขู่เข็ญด้วยหนังสือ หรือด้วยอุบายอย่างอื่น ๆ โดยเจตนาเพื่อกระทำความผิด
 27. โทษโจรสลัดตามกฎหมายนานาประเทศ
 28. โทษทำให้เรือกำปั่นในทะเลจม หรือเป็นอันตราย หรือโทษพยายาม หรือสมคบกันกระทำการเช่นว่านี้
 29. โทษกระทำร้ายต่อร่างกายในเรือซึ่งเดินอยู่ในท้องทะเล ด้วยเจตนาหมายจะให้ถึงแก่ชีวิต หรือจะให้เจ็บปวดสาหัส
 30. โทษขัดขืน หรือสมคบกันเพื่อจะขัดขืนอำนาจของนายเรือตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในเวลาเรือเดินอยู่ในท้องทะเล
 31. โทษค้าขายทาสที่นับว่าเป็นผิดต่อกฎหมายทั้ง 2 ประเทศ
- การส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันนั้น ถ้ากฎหมายทั้งสองฝ่ายว่าผู้สมรู้ร่วมคิดมีความผิดความผิดควรลงโทษด้วยแล้ว ก็ส่งผู้สมรู้ร่วมคิดให้ซึ่งกันและกันด้วยเหมือนกัน
- ถ้าโทษอย่างอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ถ้ามีความอยู่ในกฎหมายซึ่งใช้อยู่ทั้งสองฝ่ายว่าจะส่งผู้ร้ายให้กันได้ นั้น ก็สุดแล้วแต่ประเทศซึ่งรับคำขอให้ส่งนั้นจะเห็นสมควรว่าจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ต่อกันหรือไม่

ข้อ 3

รัฐบาลฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเมื่อเห็นว่า ไม่ควรยอมส่งคนในบังคับของรัฐบาลฝ่ายนั้นให้แก่รัฐบาลอีกฝ่ายหนึ่งแล้ว ก็ไม่ต้องส่งให้แก่กัน

ข้อ 4

ถ้าคนที่รัฐบาลสยามร้องขอก็ดี หรือคนที่รัฐบาลอังกฤษร้องขอก็ดีเป็นคนได้ชำระและปล่อยให้พ้นโทษไปแล้วหรือลงโทษแล้ว หรือว่ายังกำลังชำระอยู่ด้วยโทษที่ร้องขอกันนั้นในเมืองอังกฤษก็ดี หรือกำลังชำระอยู่ในกรุงสยามก็ดี ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยลำดับที่กล่าวมานี้แล้ว ไม่ต้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ซึ่งกันและกัน

ถ้าคนที่รัฐบาลสยามร้องขอก็ดี หรือคนที่รัฐบาลอังกฤษร้องขอก็ดี เป็นคนที่กำลังต้องไต่สวนอยู่ด้วยโทษอย่างใด ๆ ในเมืองอังกฤษก็ดี หรือในกรุงสยามก็ดี การที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้กันนั้น จะต้องรอก่อนว่าให้ได้พิจารณาและลงโทษเสร็จแล้วจึงจะส่งให้ซึ่งกันและกัน

ข้อ 5

ถ้าผู้ร้ายที่หนีมายังประเทศใด ประเทศนั้นเห็นว่าโทษที่ขอให้ส่งตัวไปชำระนั้นเป็นโทษมีลักษณะผิดต่ออำนาจของบ้านเมืองก็ดี หรือว่าผู้ร้ายนั้นนำพยานพิสูจน์ให้เห็นว่า การที่ขอให้ส่งตัวกลับไป เป็นการเพื่อจะชำระและลงโทษอันมีลักษณะผิดต่ออำนาจของบ้านเมืองแล้ว ก็ไม่ต้องส่งผู้ร้ายคนนั้นให้แก่กัน

ข้อ 6

ผู้ร้ายที่ส่งไปให้แล้วนั้น ห้ามไม่ให้ประเทศที่รับตัวไปนั้น เอาไปกักขังหรือชำระโทษอย่างอื่น ๆ นอกจากโทษที่ร้องขอรับตัวไปจนกว่าจะได้ปล่อยตัวหรือให้โอกาสแก่คนที่รับตัวไปนั้นเพื่อกลับไปยังประเทศที่ส่งตัวให้นั้นได้แล้วจึงจะชำระโทษคดีอย่างอื่น ๆ ได้

แต่ข้อความที่ว่ามานี้ไม่หมายความว่าโทษที่ผู้ร้ายซึ่งส่งตัวไปนั้น จะได้กระทำความผิดขึ้นใหม่ เมื่อรับตัวไปถึงประเทศนั้นแล้ว

ข้อ 7

การที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันนั้น จะต้องขอทางทูตของประเทศที่ทำสัญญานี้ต่อกัน และกัน

การขอให้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดมีโทษนั้น จะต้องมีความจำเป็นของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในประเทศที่ต้องการจะให้ส่งตัวคนร้าย และจะต้องมีพยานให้พอที่จะจับได้ตามกฎหมายที่ใช้กันอยู่ ณ ที่พบตัวผู้ต้องหา ถ้าหากผู้ต้องหาได้กระทำความผิด ณ ที่นั้นด้วย

ถ้าเป็นการขอให้ส่งตัวผู้ร้ายที่ต้องรับโทษอยู่แล้วนั้น จะต้องให้มีสำเนาคำตัดสินของศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในประเทศที่ร้องขอนั้นว่าได้พิพากษาลงโทษคนที่พิจารณาเป็นสัตย์นั้นด้วย

การลงโทษฐานขัดขืนอำนาจศาลไม่ให้นับว่าเป็นการลงโทษ ให้คงถือผู้นั้นว่าเป็นจำเลยหรือผู้ต้องหา

ข้อ 8

ถ้าการที่ขอให้ส่งคนร้ายข้ามแดนกันนั้น ได้กระทำถูกต้องตามความที่กล่าวมาข้างต้นนี้แล้ว เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่อันสมควรของประเทศที่ถูกขอนั้นจะต้องจัดการจับกุมคนร้ายที่หนี

มาอาศัยอยู่แล้วนำตัวผู้ต้องจับไปส่งให้ตุลาการผู้มีหน้าที่ไต่สวนคดีเสมอเหมือนหนึ่งว่าผู้นั้นถูกจับฐานกระทำผิดเป็นโทษในเมืองนั้นเอง

ข้อ 9

เมื่อประเทศที่ทำสัญญานี้ ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเห็นว่าเป็นการร้อนแล้ว ฝ่ายนั้นจะต้องขอให้จับกุมตัวคนกักขังไว้และจับสิ่งของที่เกี่ยวกับโทษผิดนั้นไว้พลางก่อนก็ได้

การขอเช่นนี้ จะยอมทำให้ได้ต่อเมื่อมีหลักฐาน มีคำตัดสินหรือมีหมายจับมาแสดงก่อน กับทั้งแสดงโทษของผู้หลบหนีนี้ต้องหาอย่างไรให้ชัดเจนเสียก่อนด้วย

หมายจับที่กล่าวในข้อนี้ จะต้องเป็นหมายจับที่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จะออกในเมืองซึ่งร้องขอส่งคนข้ามแดนได้ออก และเมื่อจับผู้ต้องหาได้แล้วต้องรีบส่งตัวไปยังตุลาการผู้มีหน้าที่ไต่สวนโดยเร็วที่สุดที่จะกระทำได้

ข้อ 10

ในการไต่สวนซึ่งจะต้องกระทำตามความที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เจ้าพนักงานในประเทศที่รับคำขอนั้น จะต้องยอมรับเป็นพยาน คำให้การอันได้ สาบาน หรือกระทำสัตยาธิษฐานบอกความไว้ในประเทศอีกฝ่ายหนึ่งนั้นแล้ว หรือสำเนาถ้อยคำของพยานเหล่านี้ก็ดี บัตรหมายที่ได้ได้ออกและคำตัดสินที่ได้พิพากษาในอีกประเทศหนึ่งในเรื่องนั้นแล้วก็ดี แลถ้อยคำที่เป็นลายลักษณ์อักษรของผู้มีหน้าที่ หรือหนังสือต่าง ๆ ในสำนวนความแสดงถึงการลงโทษก็ดี แต่หนังสืออื่น ๆ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จะต้องรับรองดังต่อไปนี้

(1) หมายนั้นต้องให้ลงชื่อผู้พิพากษา หรือเจ้าพนักงานในประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง

(2) คำให้การหรือคำแสดงในสัตยาธิษฐาน หรือสำเนาคำทั้งหลายนี้ต้องให้คำพิพากษา หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในประเทศอีกฝ่ายหนึ่งนั้นรับรองว่าเป็นต้นฉบับคำให้การ หรือคำแสดงในสัตยาธิษฐาน หรือว่าเป็นสำเนาอันถูกต้องกับต้นฉบับเดิมของคำเหล่านี้ สุดแล้วแต่ที่จะต้องการใช้

(3) ถ้อยคำที่เป็นลายลักษณ์อักษรของผู้มีหน้าที่หรือหนังสือต่าง ๆ ในสำนวนความแสดงถึงการลงโทษนั้น ต้องให้ผู้พิพากษาหรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ของประเทศอีกฝ่ายหนึ่งนั้นรับรอง

(4) ในคดีทุกเรื่อง หมายก็ดี คำให้การก็ดี คำแสดงในสัตยาธิษฐานก็ดี สำเนาหนังสือก็ดี ถ้อยคำซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้มีหน้าที่หรือหนังสือต่าง ๆ ในสำนวนความก็ดี ต้องมีพยานสาบานรับรอง หรือมีตราตำแหน่งของเสนาบดีกระทรวงยุติธรรมประทับ หรือตราตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงอื่น ๆ ในประเทศอีกฝ่ายหนึ่งรับรองก็ได้ แต่ถ้ามีวิธีรับรองอย่างอื่น

ซึ่งกฎหมายในประเทศที่ได้สวนคดีอยู่ในขณะนั้น อนุญาตให้ใช้ได้แล้ว จะใช้วิธีอย่างอื่นนั้นแทนวิธีที่กล่าวมาข้างต้นนี้ก็ได้

ข้อ 11

การที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันนี้ยังไม่ต้องส่งให้แก่กัน เว้นแต่จะมีพยานพอตามกฎหมายของประเทศที่ถูกขอให้ส่งผู้รายนั้น ให้เห็นว่า ถ้าหากความผิดนั้นจำเลยได้กระทำในประเทศนั้นเองแล้ว จะสั่งขังจำเลยไว้รอการพิจารณาได้ประการหนึ่ง หรือมีพยานแสดงให้เห็นว่าจำเลยนี้เป็นคนเดียวเท่ากับผู้ที่ต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลแห่งประเทศ ซึ่งขอให้ส่งตัวนั้น และความผิดที่จำเลยต้องรับโทษนั้นเป็นความผิดอย่างหนึ่ง ซึ่งประเทศที่ถูกขอให้ส่งคนร้ายข้ามแดนจะส่งให้ตัวให้ได้ในเวลาที่พิพากษาลงโทษจำเลยนั้น คนร้ายที่หนีเช่นนี้ยังไม่ต้องส่งตัวให้แก่กันจนกว่าจะครบ 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้สั่งขังไว้ยังคุรอการส่งตัว

ข้อ 12

ถ้าคนรายนั้นหลายประเทศด้วยกันร้องขอให้ส่งตัวตามสัญญานั้นแล้ว จะต้องส่งตัวคนรายนั้นแก่ประเทศที่ได้ร้องขอก่อนประเทศอื่น

ข้อ 13

ถ้าไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอสำหรับจะส่งคนร้ายข้ามแดนกันภายในกำหนด 2 เดือน นับตั้งแต่วันที่จับตัวคนหนีได้แล้ว หรือภายในกำหนดเวลาที่ประชุมที่ถูกขอ หรือศาลของประเทศนั้นจะได้ให้เวลาต่อไปอีกแล้วจะต้องปล่อยตัวคนหนีนั้นไป

ข้อ 14

บรรดาสิ่งของที่จับได้ อันเป็นของที่พบอยู่กับตัวคนที่จะได้ส่งในเวลาเมื่อจับกุมตัวนั้น ถ้าเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่อันควรในประเทศที่ถูกขอมีคำสั่งว่า ให้ส่งสิ่งของนั้นด้วยแล้ว เมื่อเวลาส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนไป สิ่งของนั้นจะได้ส่งไปด้วย และการส่งสิ่งของนั้นจะไม่กำหนดเฉพาะแต่สิ่งของที่ลักขโมย สิ่งของทุกอย่างที่จะเป็นพยานในความผิดนั้นจะได้ส่งด้วยเหมือนกัน

ข้อ 15

ประเทศที่ทำสัญญานี้ทั้งสองฝ่าย สัญญาว่าจะไม่คิดคืนเอาเงินค่าใช้สอยทั้งหลายที่จะต้องใช้ในการจับกุม และในการรักษาคนที่ส่งแก่กัน แลค่าพาหนะที่จะพาตัวไปส่งจนถึงลงเรือกำปั่น ประเทศทั้งสองฝ่ายยอมกันว่าจะใช้เงินเหล่านี้เอง

ข้อ 16

ข้อสัญญาทั้งหลายในหนังสือสัญญานี้จะใช้ได้ตลอดไปถึงหัวเมืองขึ้นและอาณาเขตของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษ ตามแต่กฎหมายของหัวเมืองขึ้นและอาณาเขตที่ได้ให้อยู่ในเวลานั้นว่าจะเป็นไปได้เพียงใด

การขอให้ส่งคนข้ามที่หนีไปอาศัยอยู่ในหัวเมืองขึ้น หรืออาณาเขตเช่นว่านี้ผู้ใดผู้หนึ่งที่ได้รับอำนาจไปอยู่หัวเมืองขึ้น หรืออาณาเขตของอังกฤษ อย่างเช่น เจ้าพนักงานกงสุลฝ่ายสยาม เป็นต้น จะขอต่อผู้ว่าราชการหรือขอต่อเจ้าเมืองนั้นก็ได้

การขอให้ส่งคนเช่นว่านี้ ผู้ว่าราชการเมืองหรือเจ้าเมืองจะจัดการให้เป็นไปตามความที่กล่าวไว้ในสัญญานี้อย่างใกล้ชิดที่สุดที่จะกระทำได้ตามกฎหมายของหัวเมืองขึ้นและอาณาเขตจะยอมส่งตัวคนร้ายให้ หรือจะบอกข้อความไปยังรัฐบาลอังกฤษก็ได้

สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษ อย่างไรก็ตามก็ดี จะคิดจัดการเป็นพิเศษในหัวเมืองขึ้นและอาณาเขต เพื่อให้ส่งตัวผู้ร้ายที่หนีไปจากกรุงสยามเข้าไปอาศัยอยู่ในหัวเมืองและอาณาเขตอังกฤษ ตามข้อความที่มีอยู่ในหนังสือสัญญานี้อย่างใกล้ชิดที่สุดที่จะเป็นไปได้ และตามกฎหมายของหัวเมืองและอาณาเขตนั้นจะยอมให้กระทำได้

การที่หัวเมือง และอาณาเขตของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินอังกฤษ จะขอให้ส่งตัวคนร้ายที่หนีมาอยู่ในกรุงสยามนั้น จะต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่กล่าวไว้ในข้อก่อน ๆ ของสัญญานี้

ข้อ 17

หนังสือสัญญานี้จะใช้ได้ภายใน 10 วัน ตั้งแต่ได้พิมพ์ประกาศตามแบบที่มีอยู่ในกฎหมายของประเทศทั้ง 2 ที่ทำสัญญากันนี้ ถ้าประเทศที่ทำสัญญานี้ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะบอกให้ทราบล่วงหน้าก่อน 6 เดือน ว่ามีความประสงค์จะเลิกสัญญานี้เมื่อใดก็ได้

หนังสือสัญญานี้จะต้องมีพระราชานุญาตด้วย และหนังสือพระบรมราชานุญาตนั้นจะได้แลกเปลี่ยนกันที่กรุงลอนดอนโดยเร็วที่สุดที่จะกระทำได้

ในการที่จะให้มีหลักฐานในสัญญานี้ ผู้มีอำนาจเต็มทั้งสองฝ่าย จึงได้ลงชื่อและประทับตราลงไว้เป็นสำคัญ

สัญญานี้ได้ทำเป็น 2 ฉบับ ความเดียวกันที่กรุงเทพฯ ณ วันที่ 4 มีนาคม ศก 129 คฤศักราช 1911

(เซ็น) เทววงษ์โรประการ (ประทับตรา)

(เซ็น) อาเธอบิล (ประทับตรา)

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2533

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2533
เป็นปีที่ 45 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่า ด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2533”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศให้ใช้สัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน ระหว่างกรุงสยามกับอเมริกา วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2465

มาตรา 4 การส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา ให้เป็นไปตามสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชติชาย ชูณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในสนธิสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ยกเลิกสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกรุงสยามกับสหพันธรัฐอเมริกา วันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2465 และกำหนดหลักการในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสองขึ้นใหม่ สมควรมีกฎหมายเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามสนธิสัญญาฯ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สนธิสัญญา

ระหว่าง

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา

โดยคำนึงถึงว่าสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างสหรัฐอเมริกาและราชอาณาจักรไทย ซึ่งลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ. 1922 ได้ส่งเสริมการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมทางด้านอาญาในรัฐทั้งสอง และ

ปรารถนาที่จะให้ความร่วมมือระหว่างรัฐทั้งสองในการปราบปราม อาชญากรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ

ปรารถนาที่จะทำสนธิสัญญาฉบับใหม่เพื่อการส่งผู้กระทำความผิดข้ามแดนให้แก่กันและกัน ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

ข้อผูกพันในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

1. ภายใต้บังคับของบทบัญญัติที่ระบุไว้ในสนธิสัญญานี้ ภาควิชาสัญญาตกลงที่จะส่งให้แก่กันและกัน ซึ่งตัวบุคคลที่พบในดินแดนของภาคคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง ซึ่งถูกดำเนินคดี ถูกฟ้อง ถูกตัดสินว่ามีความผิด หรือถูกต้องการตัวเพื่อบังคับการลงโทษ ตามคำพิพากษาศาล สำหรับการกระทำความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ โดยเจ้าหน้าที่ทางศาลของรัฐที่ร้องขอ คำว่า “เจ้าหน้าที่ทางศาล” จะรวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการ ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินคดีหรือฟ้องบุคคลดังกล่าวตามกฎหมายของภาคคู่สัญญาแต่ละฝ่าย

2. สำหรับความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ซึ่งได้กระทำขึ้นภายนอกดินแดนของรัฐที่ร้องขอ รัฐที่ได้รับการร้องขอจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนภายใต้บังคับของบทบัญญัติของสนธิสัญญานี้ หากกฎหมายของตนกำหนดให้ลงโทษความผิดดังกล่าวในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

1. ความผิดที่จะถือว่าเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเพื่อการดำเนินคดีหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาลงโทษหรือตามคำสั่งกักขังได้ ก็ต่อเมื่อความผิดนั้นลงโทษ ได้ตามกฎหมายของภาคีสัญญาทั้งสองฝ่าย โดยการจำคุกหรือการกักขังในรูปแบบอื่นเป็นระยะเวลามากกว่าหนึ่งปี หรือโดยการลงโทษที่หนักกว่า

สำหรับการบังคับการลงโทษหรือกักขังตามคำสั่งในความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนดังกล่าว จะให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ได้ หากระยะเวลาของโทษหรือคำสั่งกักขังที่เหลือจะต้องรับโทษต่อมีระยะเวลาอย่างน้อย 6 เดือน

2. ความผิดที่จะถือว่าเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ หากความผิดนั้นประกอบด้วยการเตรียม หรือการพยายามกระทำความผิด การช่วยเหลือหรือส่งเสริม การสนับสนุน การให้คำปรึกษาหรือการเป็นผู้จัดหรือการเป็นผู้สมคบไม่ว่าก่อนหรือหลังการกระทำสำหรับความผิดที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไข ว่าความผิดดังกล่าวลงโทษได้ตามกฎหมายของภาคีสัญญาทั้งสองฝ่าย โดยการจำคุกหรือกักขังในรูปแบบอื่นเป็นระยะเวลา มากกว่าหนึ่งปี หรือโดยการลงโทษที่หนักกว่า

3. ให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนด้วยสำหรับการกระทำความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือข่องโจรตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศไทย เพื่อกะทำความผิดซึ่งระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ และสำหรับการวางแผนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาเพื่อกะทำความผิดดังกล่าว

4. เพื่อความมุ่งประสงค์ของข้อนี้ ให้ถือว่าเป็นความผิดที่ส่งผู้ร้าย ข้ามแดนได้

ก. ไม่ว่ากฎหมายของภาคีสัญญาจะจัดความผิดอยู่ในประเภทเดียวกัน หรือจะเรียกชื่อความผิดเดียวกัน หรือไม่ก็ตาม หรือ

ข. ไม่ว่าจะเป็นความผิดซึ่งกฎหมายสหพันธ์ของสหรัฐกำหนดให้มีการพิสูจน์ว่า มีการขนส่งระหว่างมลรัฐ หรือการใช้ไปรษณีย์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่กระทบกระเทือนการค้าระหว่างมลรัฐหรือต่างประเทศ หรือไม่ก็ตาม เรื่องดังกล่าวมีความมุ่งประสงค์เพื่อให้อำนาจศาลแก่ศาลมลรัฐของสหรัฐ

5. เมื่อให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนฐานใดฐานหนึ่งได้แล้ว อาจจะมีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในความผิดอื่นซึ่งระบุไว้ในคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน ยกเว้นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับระยะเวลาของโทษหรือคำสั่งกักขังที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้

ข้อ 3

ความผิดทางการเมืองและทางทหาร

1. จะไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ถ้า
 - ก. ความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นความผิดทางการเมือง หรือ
 - ข. เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนมีความมุ่งประสงค์ทางการเมือง หรือ
 - ค. ความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นความผิดทางทหารโดยเฉพาะ
2. เพื่อความมุ่งประสงค์ของสนธิสัญญานี้ การปลงชีวิตหรือการกระทำความผิดโดยเจตนาต่อชีวิตหรือต่อร่างกายของประมุขแห่งรัฐของภาคีสัญญาฝ่ายหนึ่ง หรือของสมาชิกในครอบครัวของบุคคลนั้น รวมทั้งการพยายามกระทำความผิดดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นความผิดในความหมายของวรรค 1 ของข้อนี้

ข้อ 4

อำนาจศาลชั้น

รัฐที่ได้รับการร้องขออาจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวสำหรับความผิดที่ถือว่าได้กระทำทั้งหมดหรือบางส่วนในดินแดนของตน หรือในสถานที่ที่ถือเสมือนเป็นดินแดนของตน โดยรัฐที่ได้รับการร้องขอจะต้องดำเนินคดีต่อบุคคลดังกล่าวสำหรับความผิดนั้นตามกฎหมายของตน

ข้อ 5

การถูกลงโทษก่อนในความผิดเดียวกัน

1. จะไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ถ้าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวได้รับการ พิจารณาคดีและถูกพิพากษาลงโทษ หรือปล่อยตัวในรัฐที่ได้รับการร้องขอสำหรับความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
2. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนอาจจะถูกปฏิเสธถ้าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวกำลังถูกหรือได้ถูกดำเนินคดีแล้วในรัฐที่ได้รับการร้องขอสำหรับความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
3. อาจจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ได้รับการร้องขอให้ได้ตัดสินใจที่จะไม่ฟ้องคดีต่อบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวสำหรับการกระทำที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

ข้อ 6

โทษประหาร

ถ้าความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนถูกลงโทษประหารชีวิตตามกฎหมายของรัฐที่ร้องขอได้ และไม่อาจถูกลงโทษประหารชีวิตตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ได้รับการร้องขออาจปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ เว้นแต่

ก. ความผิดนั้นเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่นตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของรัฐ ที่ได้รับการร้องขอ หรือ

ข. เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ร้องขอให้หลักประกันว่าจะเสนอแนะต่อผู้มีอำนาจอภัยโทษของรัฐที่ร้องขอเพื่อขอให้เปลี่ยนโทษประหารเป็นโทษที่เบากว่านั้น หากมีการลงโทษประหารชีวิต

ในกรณีของสหรัฐอเมริกา เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้แก่ฝ่ายบริหาร

ข้อ 7

การขาดอายุความ

จะไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเมื่อการฟ้องคดีหรือการบังคับการลงโทษสำหรับความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้นต้องห้ามโดยขาดอายุความตามกฎหมายของรัฐที่ร้องขอ

ข้อ 8

สัญชาติ

1. ภาคีสัญญาแต่ละฝ่ายไม่ผูกพันที่จะส่งคนชาติของตนข้ามแดน

ในกรณีที่สหรัฐอเมริกาเป็นรัฐที่ได้รับการร้องขอ ฝ่ายบริหารมีอำนาจที่จะส่งคนชาติของตนข้ามแดนได้ หากในดุลพินิจของตนเห็นสมควรที่จะกระทำเช่นนั้น

ในกรณีที่ประเทศไทยเป็นรัฐที่ได้รับการร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอาจจะส่งคนชาติของตนข้ามแดนได้ หากมิได้ถูกห้ามให้กระทำเช่นนั้น

2. หากไม่มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนภายใต้วรรค 1 ของข้อนี้ รัฐที่ได้รับ การร้องขอ จะต้องเสนอคดีนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อฟ้องคดีต่อไปตามคำร้องขอของรัฐที่ร้องขอ เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ รัฐที่ร้องขอจะต้องส่งสำเนา ข้อสนเทศ และพยานเอกสาร

หรือพยานวัตถุเกี่ยวกับคดีให้แก่รัฐที่ได้รับการร้องขอ ถ้ารัฐที่ได้รับการร้องขอต้องการเอกสารหรือพยานหลักฐานเพิ่มเติม เอกสารและพยานหลักฐานดังกล่าวจะถูกส่งไปให้โดยรัฐนั้นไม่เสียค่าใช้จ่าย

3. แม้จะมีวรรค 2 ของข้อนี้ รัฐที่ได้รับการร้องขอไม่ต้องเสนอคดีนั้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของตนเพื่อฟ้องคดี ถ้ารัฐที่ได้รับการร้องขอไม่มีอำนาจศาลเหนือความผิดนั้น

ข้อ 9

วิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารที่ต้องการ

1. คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะกระทำโดยผ่านวิธีการทางทูต
2. คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องแบบ
 - ก. เอกสาร คำแถลง หรือพยานหลักฐานอื่น ๆ ซึ่งระบุรูปพรรณสัณฐาน และที่อยู่ ที่อาจเป็นไปได้ของบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว
 - ข. คำแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี รวมถึงเวลาและสถานที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้น หากเป็นไปได้
 - ค. บทบัญญัติของกฎหมายที่ระบุองค์ประกอบสำคัญและที่กำหนดฐานความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
 - ง. บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดโทษสำหรับความผิด และ
 - จ. บทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดอายุความเพื่อการฟ้องคดีหรือเพื่อการดำเนินการลงโทษสำหรับความผิด
3. คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเพื่อการฟ้องคดีจะต้องแนบเอกสารดังต่อไปนี้ด้วย
 - ก. สำเนาหมายจับที่ออกโดยผู้พิพากษาหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอื่นของรัฐที่ร้องขอ
 - ข. พยานหลักฐานตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ ซึ่งให้เหตุผลของการจับและการให้มีการดำเนินคดีบุคคลดังกล่าว รวมถึงพยานหลักฐานที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเป็นบุคคลเดียวกันกับที่ระบุไว้ในหมายจับ
4. คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเกี่ยวกับบุคคลที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิด จะต้องแนบเอกสารเพิ่มเติมจากเอกสารที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของข้อนี้ ดังต่อไปนี้
 - ก. สำเนาคำพิพากษาว่ากระทำความผิดของศาลของรัฐที่ร้องขอ และ

ข. พยานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวเป็นบุคคลเดียวกันกับที่อ้างถึงในคำพิพากษาว่ากระทำความผิด

หากบุคคลนั้นได้ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดแต่ยังไม่ถูกพิพากษาลงโทษ คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องแนบคำแถลงในเรื่องนี้ด้วย หากบุคคลที่ถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดได้ถูกพิพากษาลงโทษแล้ว คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะต้องแนบสำเนาคำพิพากษาลงโทษและคำแถลงที่แสดงให้เห็นถึงโทษที่ได้รับแล้ว

5. เอกสารทั้งหมดที่นำส่งโดยรัฐที่ร้องขอจะแปลเป็นภาษาของรัฐที่ได้รับการร้องขอ

6. เอกสารที่ส่งผ่านวิธีการทางทูตจะเป็นที่ยอมรับให้ใช้ในกระบวนการพิจารณาส่งผู้ร้ายข้ามแดนในรัฐที่ได้รับการร้องขอ โดยไม่ต้องมีการรับรองหรือนิติกรณ์อื่นเพิ่มเติมอีก

ข้อ 10

การจับกุมชั่วคราว

1. ในกรณีเร่งด่วน ภาคีสัญญาแต่ละฝ่ายอาจร้องขอให้จับกุมบุคคลที่ถูกกล่าวหาหรือถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดไว้ชั่วคราวได้ คำขอให้จับกุมตัวชั่วคราวจะส่งผ่านวิธีการทางทูตหรือโดยตรงระหว่างกระทรวงยุติธรรมในสหรัฐอเมริกาและกระทรวงมหาดไทยในประเทศไทย ซึ่งในกรณีนี้อาจจะใช้เครื่องมือสื่อสารของตำรวจสากล

2. คำขอจะประกอบด้วย รูปพรรณของบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว ที่อยู่ของบุคคลนั้น หากรู้ คำแถลงย่อเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดี รวมทั้งเวลาและสถานที่ที่ความผิดได้เกิดขึ้นหากเป็นไปได้ คำแถลงว่าได้มีหมายจับหรือได้มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิดสำหรับบุคคลนั้นดังระบุไว้ในข้อ 9 และคำแถลงว่าจะได้ส่งคำร้องขอให้ส่งบุคคลดังกล่าวข้ามแดนตามมา

3. จะมีการแจ้งผลของคำขอแก่รัฐที่ร้องขอโดยไม่ชักช้า

4. การจับกุมชั่วคราวจะสิ้นสุดลงถ้าภายในระยะเวลา 60 วันหลังการจับกุมบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐที่ได้รับการร้องขอมิได้รับคำร้องขออย่างเป็นทางการให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารสนับสนุนที่จำเป็นตามข้อ 9

5. การที่การจับกุมชั่วคราวสิ้นสุดลงตามวรรค 4 ของข้อนี้ จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการส่งบุคคลดังกล่าวข้ามแดน หากมีการส่งคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนและเอกสารสนับสนุนที่ระบุไว้ในข้อ 9 ได้ในภายหลัง

ข้อ 11

การวินิจฉัยและการส่งมอบตัว

1. รัฐที่ได้รับการร้องขอจะแจ้งโดยไม่ชักช้าผ่านวิธีการทางทูตให้รัฐที่ร้องขอทราบถึงการวินิจฉัยของตนเกี่ยวกับคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

2. รัฐที่ได้รับการร้องขอต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนบางส่วนหรือทั้งหมด

3. หากให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ การส่งมอบตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัว จะมีขึ้นภายในระยะเวลาที่อาจกำหนดไว้ในกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของภาคีสัญญาจะตกลงกันเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ของการส่งมอบตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่ง อย่างไรก็ตามหากไม่มีการนำตัวบุคคลนั้นออกไปจากดินแดนของรัฐที่ได้รับการร้องขอภายในเวลาที่กำหนดไว้ บุคคลนั้นอาจจะถูกปล่อยตัว และรัฐที่ได้รับการร้องขออาจจะปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนสำหรับความผิดเดียวกันนั้นได้ในภายหลัง

ข้อ 12

การเลื่อนการส่งมอบตัว

ในกรณีอนุญาตตามคำขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินคดี หรือกำลังรับโทษในดินแดนของรัฐที่ได้รับการร้องขอในความผิดอื่น รัฐที่ได้รับการร้องขออาจเลื่อนการส่งมอบตัวบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวจนกว่าการดำเนินคดีต่อบุคคลนั้นจะเสร็จสิ้น หรือจนกว่าการดำเนินการลงโทษที่อาจจะกำหนดหรือได้กำหนดแล้วเสร็จสมบูรณ์

ข้อ 13

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากหลายรัฐ

1. หากรัฐที่ได้รับการร้องขอได้รับคำร้องจากภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง และจากรัฐที่สามอีกหนึ่งรัฐหรือมากกว่า เพื่อขอให้ส่งบุคคลเดียวกันข้ามแดน ไม่ว่าจะในความผิดเดียวกันหรือความผิดแตกต่างกัน รัฐที่ได้รับการร้องขอจะตัดสินใจว่าจะส่งบุคคลนั้นข้ามแดนให้แก่รัฐใดในการวินิจฉัยรัฐดังกล่าวจะพิจารณาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะองค์ประกอบดังต่อไปนี้

(ก) รัฐที่ความผิดได้กระทำขึ้น

(ข) ในกรณีที่เป็นความผิดแตกต่างกัน รัฐที่ขอให้ส่งในความผิดที่มีโทษหนักที่สุดตามกฎหมายของรัฐที่ได้รับการร้องขอ

(ค) ในกรณีที่เป็นความผิดแตกต่างกัน ซึ่งรัฐที่ได้รับการร้องขอเห็นว่ามี ความร้ายแรงเท่ากัน ลำดับคำร้องขอที่ได้รับจากรัฐที่ร้องขอ

(ง) สัญชาติของผู้กระทำผิด และ

(จ) ความเป็นไปได้ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อระหว่างรัฐที่ร้องขอเหล่านั้น

2. ในกรณีที่คำร้องขอมาจากประเทศไทย การวินิจฉัยซึ่งระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ จะกระทำโดยฝ่ายบริหารในสหรัฐอเมริกา ในกรณีที่คำร้องขอมาจากสหรัฐอเมริกา การวินิจฉัยจะกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในประเทศไทย

ข้อ 14

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการพิจารณาความผิดเฉพาะเรื่อง

1. บุคคลที่ถูกส่งตัวข้ามแดนภายใต้สนธิสัญญานี้ จะไม่ถูกควบคุมดำเนินคดี หรือลงโทษในดินแดนของรัฐที่ร้องขอสำหรับความผิดอื่น นอกเหนือจากความผิดที่อนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และไม่ถูกส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนโดยรัฐนั้นไปยังรัฐที่สาม นอกจาก

- ก. บุคคลนั้นได้ออกจากดินแดนของรัฐที่ร้องขอ ภายหลังการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และได้กลับเข้าไปในรัฐที่ร้องขอใหม่โดยสมัครใจ
- ข. บุคคลนั้นมิได้ออกไปจากดินแดนของรัฐที่ร้องขอภายใน 45 วัน ภายหลังจากที่มีอิสระที่จะกระทำเช่นนั้น หรือ
- ค. รัฐที่ได้รับการร้องขอได้ให้ความยินยอมกับการคุมขัง การพิจารณาคดี หรือการลงโทษบุคคลนั้นสำหรับความผิดอื่นนอกจากความผิดที่อนุญาตให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่รัฐที่สาม เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ รัฐที่ได้รับการร้องขออาจจะขอให้มีการส่งเอกสารหรือคำแถลงซึ่งระบุไว้ในข้อ 9 รวมถึงคำให้การของบุคคลที่ถูกส่งตัวข้ามแดนที่เกี่ยวข้องกับความผิดนั้น

บทบัญญัติเหล่านี้จะไม่ใช้บังคับกับความผิดที่กระทำขึ้นภายหลังการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

2. หากในระหว่างการดำเนินคดี มีการเปลี่ยนแปลงโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งข้อกล่าวหาที่ใช้ส่งบุคคลนั้นข้ามแดน โดยเหตุกฎหมายออกใหม่ หรือการกล่าวหา การต่อสู้คดี หรือผลการพิจารณาปรากฏว่าเป็นความผิดที่มีโทษเบากว่า บุคคลนั้นอาจจะถูกฟ้องคดี หรือถูกพิพากษาลงโทษตามนั้น ทั้งนี้ ข้อกล่าวหาที่เปลี่ยนแปลงจะต้อง

- ก. มีมูลฐานตามข้อเท็จจริงชุดเดียวกันกับที่ระบุไว้ในคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน และในเอกสารสนับสนุน
- ข. มีกำหนดโทษขั้นสูงเท่าหรือน้อยกว่าความผิดที่บุคคลนั้นถูกส่งตัวข้ามแดน

ข้อ 15

วิธีการแบบย่อ

หากบุคคลที่ถูกขอให้ส่งตัวยินยอมอย่างถอนไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ส่งตนเป็นผู้ร้ายข้ามแดน ภายหลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้แจ้งให้ทราบโดยเฉพาะถึงสิทธิของตนที่จะได้รับการพิจารณาตามกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอย่างเป็นทางการ และความคุ้มครองที่จะมีจากกระบวนการดังกล่าว รัฐที่ได้รับการร้องขออาจจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนอย่างเป็นทางการ

ข้อ 16

การส่งมอบทรัพย์สิน

1. เมื่อได้รับการร้องขอจากรัฐที่ร้องขอ และเท่าที่กฎหมายของตนอนุญาตไว้ รัฐที่ได้รับการร้องขอจะยึดและจะส่งมอบพร้อมกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งทรัพย์สิน
(ก) ที่อาจต้องใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือ
(ข) ที่ได้มาโดยผลของการกระทำความผิด และพบอยู่ในความครอบครองของบุคคลซึ่งถูกขอให้ส่งตัวในขณะที่ถูกจับกุมหรือค้นพบในภายหลัง
2. ทรัพย์สินที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้จะส่งมอบให้ ถึงแม้ว่าการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งได้อนุญาตแล้ว ไม่สามารถที่จะดำเนินการส่งได้เนื่องจากบุคคลซึ่งถูกขอให้ส่งตัวตาย หายสาบสูญ หรือหลบหนีไป
3. เมื่อทรัพย์สินดังกล่าวจะต้องถูกยึดหรือถูกริบในอาณาเขตของรัฐที่ได้รับการร้องขอ รัฐดังกล่าวนี้อาจยึดทรัพย์สินนั้นไว้เป็นการชั่วคราว หรือส่งมอบให้โดยมีเงื่อนไขว่าจะส่งทรัพย์สินนั้นคืนเพื่อใช้ในคดีอาญาที่กำลังดำเนินอยู่
4. สิทธิใด ๆ ในทรัพย์สินดังกล่าวซึ่งรัฐที่ได้รับการร้องขอ หรือรัฐ หรือบุคคลอื่นใด อาจได้มานั้นจะได้รับความคุ้มครอง ในกรณีที่สิทธิดังกล่าวนี้มีอยู่ ทรัพย์สินนั้นจะถูกคืนตามคำขอโดยไม่คิดค่าภาระใด ๆ ให้แก่รัฐที่ได้รับการร้องขอโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ภายหลังการพิจารณาคดี

ข้อ 17

การผ่านแดน

1. ภาคีสัญญาแต่ละฝ่ายอาจอนุญาตให้บุคคลซึ่งถูกส่งมอบตัวโดยรัฐที่สามให้ภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งผ่านดินแดนของตน ภาคีสัญญาที่ร้องขอผ่านแดนต้องส่งคำร้องขอผ่านแดนระบुरายละเอียดของบุคคลที่ถูกส่งผ่านแดนและคำแถลงย่อเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดีให้แก่รัฐซึ่งดินแดนถูกผ่านโดยวิธีทางการทูต ในกรณีที่ใช้ในการขนส่งทางอากาศ และมีได้มีการกำหนดที่จะลงจอดในดินแดนของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องได้รับการอนุญาตเช่นนั้น

2. หากมีการลงจอดโดยไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในดินแดนของภาคีสัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกิดขึ้น การผ่านแดนจะอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติวรรค 1 ของข้อนี้ ภาคีสัญญานั้นอาจจะควบคุมบุคคลที่ผ่านแดนได้เป็นระยะเวลาไม่เกิน 96 ชั่วโมงในระหว่างรอคำร้องขอผ่านแดน

ข้อ 18

ค่าใช้จ่ายและการช่วยเหลือ

1. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในดินแดนของรัฐที่ได้รับการร้องขอโดยเหตุแห่งการส่งผู้ร้ายข้ามแดน จนถึงเวลาส่งมอบตัวบุคคลซึ่งจะถูกส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้เป็นภาระของรัฐนั้น
2. รัฐที่ได้รับการร้องขอจะปรากฏตัวแทนรัฐที่ร้องขอเพื่อดำเนินการตามกระบวนการที่เกิดจากคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน
3. รัฐที่ได้รับการร้องขอจะไม่เรียกช่องทางทางการเงินจากรัฐที่ร้องขอในการจับกุม คမ်းซบสวอน และส่งมอบตัวบุคคลซึ่งถูกขอให้ส่งตัวภายใต้บทบัญญัติของสนธิสัญญานี้

ข้อ 19

ขอบเขตการใช้สนธิสัญญา

สนธิสัญญานี้จะใช้ต่อความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ภายใต้สนธิสัญญานี้ซึ่งได้กระทำขึ้นก่อนหรือหลังวันที่สนธิสัญญานี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ 20

การให้สัตยาบันและการมีผลใช้บังคับ

1. สนธิสัญญานี้จะต้องได้รับการให้สัตยาบัน สัตยาบันสารจะมีการแลกเปลี่ยนกันที่กรุงเทพฯ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้
2. สนธิสัญญานี้จะมีผลใช้บังคับ 30 วันหลังจากการแลกเปลี่ยนสัตยาบันสาร
3. เมื่อสนธิสัญญานี้มีผลใช้บังคับ สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างสหรัฐอเมริกาและราชอาณาจักรไทยซึ่งลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ค.ศ.1992 จะเลิกใช้บังคับ ทั้งนี้ กระบวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการในรัฐที่ได้รับการร้องขอในขณะที่สนธิสัญญานี้มีผลใช้บังคับ จะยังสามารถดำเนินการต่อไปได้

การบอกเลิก

ทำคู่กันเป็นสองฉบับ ณ กรุงวอชิงตัน เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม คริสต์ศักราช 1983 เป็นภาษาไทยและอังกฤษ แต่ละภาษาถูกต้องเท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา

2.7.12

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งประเทศไทย

William French Smith

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
แห่งสหรัฐอเมริกา

สนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศไทยกับเบลเยียม

สมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยาม และสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียมมีพระราชประสงค์ร่วมพระราชหฤทัยกันในอนาคตจะตกลงทำอนุสัญญา เพื่อกำหนดระเบียบการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในบรรดาผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องคำพิพากษาความผิดอาญา จึงได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

ฝ่ายสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งสยามนั้น

หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ฝ่ายสมเด็จพระมหากษัตริย์แห่งชาวเบลเยียมนั้น

มองสิเออร์ มาร์เซล โปแลง อุปทูตเบลเยียม ณ กรุงเทพฯ

ผู้ซึ่ง เมื่อได้ส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และเห็นว่าอันเป็นถูกต้องตามแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกันทำอนุสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1

รัฐบาลสยามและรัฐบาลเบลเยียมรับสัญญาว่าต่างฝ่ายต่างจะส่งตัวบรรดาผู้ต้องหา จำเลยหรือผู้ต้องคำพิพากษาความผิดอาญาซึ่งได้กระทำในอาณาเขตอีกฝ่ายหนึ่ง เว้นแต่คนชาติของตนให้แก่กันและกันตามพฤติการณ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในอนุสัญญา

ส่วนความผิดอาญา ซึ่งได้กระทำภายนอกอาณาเขตแห่งรัฐที่ทำคำขอก็จึงเป็นกรณีที่จะขอให้ส่งตัวข้ามแดนได้ด้วย ถ้าหากว่ากฎหมายแห่งรัฐที่ได้รับคำขอยอมให้ฟ้องคดีอาญาได้สำหรับความผิดอย่างเดียวกัน ซึ่งได้กระทำภายนอกอาณาเขตของตน

ข้อ 2

ความผิดอาญา (หนักกว่าลหุโทษ) ซึ่งจะส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันได้ นั้น คือ

(1) ความผิดฐานฆ่าคนตายด้วยความพยายามมาดหมายฐานวางยาพิษ ฐานฆ่าบิดา มารดาตาย ฐานฆ่าทารกตาย ฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

(2) ความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกายซึ่งได้กระทำโดยจงใจด้วยความพยายามมาดหมายหรือทำให้เกิดป่วยเจ็บ ซึ่งอาจเห็นได้ว่าจะรักษาให้หายขาดไม่ได้ หรือทำให้ไม่สามารถประกอบการทำงานเฉพาะตัวได้อีกต่อไป หรือทำให้ไขว่คว้าส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งร่างกายไม่ได้

อย่างเด็ดขาด หรือทำให้เสียอวัยวะอย่างสาหัส หรือทำให้ถึงแก่ความตายโดยไม่มีเจตนาจะให้ตาย

(3) ความผิดฐานวางยาต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้ถึงแก่ความตายหรือทำให้อันตรายเสียไปอย่างร้ายแรงได้ ทั้งนี้ โดยจงใจและมีความผิด แต่ไม่มีเจตนาจะให้ตาย

(4) ความผิดฐานรีดลูก

(5) ความผิดฐานข่มขืนชำเรา ความผิดฐานกระทำอนาจารโดยใช้อำนาจด้วยกำลังกาย ความผิดฐานกระทำอนาจารโดยมิได้ใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือขู่เข็ญ ความผิดกระทำต่อร่างกายหรือโดยอาศัยร่างกายของผู้เยาว์เพศหนึ่งเพศใด ซึ่งยังไม่ถึงชิตอายุที่จะให้ความยินยอมตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศแต่ละฝ่ายได้ ความผิดฐานกระทำอนาจารโดยมิได้ใช้อำนาจด้วยกำลังกายหรือขู่เข็ญ ซึ่งผู้บุพพการีกระทำต่อร่างกาย หรือโดยอาศัยร่างกายของผู้เยาว์ซึ่งถึงชิตอายุที่จะให้ความยินยอมตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศแต่ละฝ่ายได้แล้ว แต่ยังมีได้พ้นจากภาวะผู้เยาว์โดยการสมรส ความผิดฐานค้าหรือจัดหาหญิงหรือเด็กเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ความผิดฐานกักขังโดยขึ้นใจบุคคลใด ๆ ไว้ในเรือนโรงอนาจาร หรือบังคับบรรลุนิติภาวะแล้วเพื่อการอนาจาร

(6) ความผิดฐานพาผู้เยาว์ไปโดยทุจริต

(7) ความผิดฐานพาเด็กไปโดยทุจริต รับเด็กไว้โดยทุจริต ก่อจัดมิให้เด็กปรากฏ สลับเปลี่ยนตัวเด็ก หรือทำให้เด็กปรากฏว่าเกิดแต่บุคคลซึ่งมิใช่บิดามารดา

(8) ความผิดฐานทอดทิ้งหรือละทิ้งเด็ก

(9) ความผิดฐานเป็นสื่อโจรผู้ร้าย

(10) ความผิดฐานลักทรัพย์ กระชก น้อโกง กระทำทุจริตต่อความไว้วางใจ หลอกลวง

(11) ความผิดฐานขู่เข็ญว่าจะประทุษร้ายแก่ร่างกาย หรือทรัพย์สินเมื่อความผิดนั้น ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกใช้งานหนักหรือคุมขังเด็ดเดี่ยว

(12) ความผิดฐานรับอาสาหรือเสนอจะกระทำความผิดอาญาหมิ่นตบโทษ หรือจะเข้าร่วมมือในการกระทำความผิดนั้น หรือฐานสนองรับคำอาสา หรือคำเสนอเช่นนั้น

(13) ความผิดฐานกระทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ และฐานบุกรุกเข้าไปในเคหะสถาน ซึ่งบุคคลเอกชนเป็นผู้กระทำ